

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocencova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri pošt. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za izvoz 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Položaj na severu

Pogajanja v Moskvi med Finsko in Sovjetsko unijo, o katerih ozadju smo že včeraj pisali na tem mestu, so se v noči od torka na sredo zaključila s sporazumom, o katerem bo izrekel zadnjo besedo finski parlament. Besedilo sporazuma nam sedaj pojasnjuje obseg sovjetskih zahtev, o katerih se je do včeraj le ugibalo. Prav tako so s sporazumom odpadla tudi vsa druga ugibanja, ki so se nanašala na razne možnosti glede finskih odločitev. Finska je sprejela sovjetske predloge, ker se je izkazala za nerealno možnost uspešnega nadaljevanja borbe proti tako neprimerno močnejšemu sovražniku brez izdatne zunanje pomoči, ta pa nemogoča sprito stališča, ki so ga zavzele v sovjetsko-finskem sporu skandinavske države s Švedsko na čelu. V borbi med simpatijami za Finsko in strahom pred vojno je pri teh prevladal poslednji, tako da je Finska ostala samo še kompromisni izhod, čeprav za njo zelo nepovoljen.

O nagibih, ki so dovedli Finsko do sporazuma z Rusijo, se bo v bližnjih dneh gotovo še veliko pisalo in polemiziralo. Toda polemike se ne bodo toliko pletle okoli finske odločitve, kolikor okoli odločitev tretjih izven spora. Tako se že po prvih komentarjih o sovjetsko-finskem sporazumu lahko ugotovi, da težišče finske odločitve ni bilo v Helsinkih, temveč na ostalem skandinavskem področju, predvsem na Švedskem. Čim je bilo iz vsega zadržanja skandinavskega severa lahko sklepati, da ta ni naklonjen razširjenju sovjetsko-finskega spora, do česar bi zaradi zunanje pomoči Finski gotovo prišlo, je bilo za Finsko jasno, da na nobeno pomoč od zunaj ne more več realno računati. V poštvi bi namreč prišla samo pomoč zapadnih velešil. Te pa so že takoj na početku kritičnega razvoja dale razumeti, da je njihova pomoč vezana na dva pogoja: prvič za poziv Finske, drugič pa na pristane Švedske in Norveške za prehod zavezniških čet preko njihovih ozemelj. Med obema pogojema je bila seveda povsem prirodna odvisnost. Čim je odpadel drugi pogoj, je odpadel tudi prvi, kajti Finska ni mogla pozvati zapada na pomoč, dokler sta se Švedska in Norveška upirali prehodu zavezniških čet preko svojega ozemlja. Na ta položaj opozarjajo zlasti v Londonu in Parizu, kjer nihče ne kritizira finskega postopanja, pač pa vsi obsojajo stališče Švedske in Norveške ter obema očitajo, da sta se vdali nemškemu in sovjetskemu pritisku.

Na Švedskem in Norveškem seveda odklanjajo te očitke in poudarjajo med drugim, da bi angleško-francoska intervencija v sovjetsko-finski vojni pomenila ne le razširjenje sovjetsko-finskega konflikta, temveč tudi razširjenje vojne med velešilami. Prav tej nevarnosti pa se je hotel skandinavski sever, ki se sklicuje na svojo nevtiralnost, izogniti. Res je sicer ta njihov interes v sedanjem položaju tesno povezan z nemškim interesom, toda o kakem nemškem in sovjetskem pritisku v Stockholmu ali kje drugje, tako pravijo na Švedskem, ne more biti govora. Kakor je razvidno, se polemika okoli zadržanja skandinavskih držav prenaša na področje interesov držav izven sovjetsko-finskega spora, ne da bi mogla v bistvu spremeniti povezanost zavezniške pomoči Finski s stališčem Švedske in Norveške. Polemika se torej speljuje samo na vprašanje vplivov, ki so od zunaj pritiskali na obe sosedni Finske, o čemer bomo te dni gotovo slišali še najrazličnejše variacije, izogiba pa se jedru, ki bi ga lahko označili z vprašanjem, kako naj bi Anglija in Francija uspešno pomagali Finski brez švedskega in norveškega sodelovanja.

Polemika, ki je nastala v zvezi z moskovskim sporazumom, ni tako brez pomena kakor bi se to navidezno zdelo. Anglija in Francija bosta svoje nadaljnje zadržanje do skandinavskih držav, pa tudi do Rusije gotovo vsmerjali po spoznanjih in preizkušnjah skandinavske solidarnosti, ki se, kakor izgleda, v finskem primeru ni obnesla. Na zapadu se bodo zato opravičevali, da se Finska ni uklonila Rusiji na njihov pritisk, temveč na pritisk tistih, ki so bili proti zavezniški pomoči v sovjetsko-finski vojni zaradi zaskrbljenosti, da se ne bi konflikt med velešilami razširil tudi na njihovo področje. Že s tem, da sta zapadni velešili lansko leto odklonili sporazum z Rusijo na račun Finske, sta se lahko sklicevali na čiste roke v tej zadevi. Sedaj pa bosta odgovornost za pritisk na Finsko prevzeli na druge, ki so kazali neposredni interes, da se vojna med Finsko in Rusijo čim prej konča. To želijo so, kakor znano, poudarile skandinavske države celo v komunikaciji o nedavni konferenci v Kodanju, a Nemčija že nekaj časa ni prikrivala svojega interesa, da bi se spor na severu poravnal, ker bi to pomenilo za njo splošno razbremenitev. Zato je

Mir med Sovjeti in Finsko

Nasprotujoče si vesti o ratifikaciji mirovne pogodbe v finskem parlamentu

Na Finskem pričakujejo sestavo generalske vlade

Helsinki, 13. marca. o. Finski parlament je ob 11. dopoldne ratificiral sovjetsko-finsko mirovno pogodbo. Pričakuje se sedaj ostavka finske vlade, ki naj bi ji sledil vojaški kabinet.

London, 13. marca. s. (Reuter). Zvečer javlja Reuterjev dopisnik, da do slej finski parlament še ni formalno ratificiral sovjetsko-finske mirovne pogodbe, nasprotno pa je zunanji minister Tanner danes izjavil, da je pogodba že ratificirana.

Demantirajo vesti, da bi bila finska vlada ob priliki podpisa mirovne pogodbe izvršila državni udar.

Kodanj, 13. marca. s. (Ass. Press). Tukaj sodijo, da bo morala finska vlada po sklenitvi neugodne mirovne pogodbe izdati energične ukrepe, da ohrani red in mir v državi. Pričakujejo tudi, da bo sestavljena v kratkem vojaška vlada in da ji bo najbrž predsedoval maršal Mannerheim.

Finski delegati na povratku

Berlin, 13. marca. br. (Stefani). Finska delegacija, ki je popoldne ob 14. po srednjeevropskem času zapustila Moskvo, je dobri dve uri kasneje prispela v Rigo in od tod nemudno nadaljevala svojo pot v Helsinke. Njen prihod v finsko glavno mesto je napovedan še za noč.

Skrbi Norveške...

Oslo, 13. marca. z. V tukajšnjih krogih mnogo razpravljajo o tem, ali je po kapitulaciji Finske sploh še možna sklenitev defenzivne pogodbe med skandinavskimi državami. Po čl. 13. moskovske mirovne pogodbe Finska take pogodbe sploh ne more skleniti brez pristanka Moskve. Na drugi strani je sprito okrnjenega in docela nemogočega strateškega položaja Finske pomen take pogodbe sploh dvomljiv in je vprašanje, ali bi taka pogodba sploh še imela kak praktičen pomen.

Oslo, 13. marca. z. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih so zelo zaskrbljeni glede posledic, ki jih utegne imeti zlom Finske za vse skandinavske države. Finska bo morala odleži ti po poti, ki ji bo v zunanji politiki ukazana od Moskve. Švedska je postala tako rekoč neposredno sosed Sovjetske Rusije in bo morala iskati zaslombe pri Nemčiji. Na ta način bo nastala med skandinavskimi državami velika razpoka, ki se utegne še povečati ako se bo sovjetska ekspanzija proti severozapadu nadaljevala. Norveška je prav tako postala sosed sovjetske vazalne države in mora računati s povečanim pritiskom Moskve. Zato bo tudi sama morala iskati primerne zaslombe, ki jo lahko najde le pri zapadnih velešilih. Zato ni izključeno da bodo skandinavske države kljub težkim žrtvam Finske naposled vendar le še zajete od vojnega vrtinca.

V javnosti se izraža velika nevolja zaradi dosedanjega zadržanja švedske in norveške vlade in ni izključeno, da bo poraz Finske v obeh sosednih državah rodil dalekosežne posledice v zunanji in notranji politiki.

... in Švedske

Stockholm, 13. marca. z. V Moskvi sklenjena mirovna pogodba, ki je bila vsiljena Finski, je izzvala v vsej tukajšnji javnosti veliko potrkot. Vse se sprašuje, ali je bila Finska res prisiljena sprejeti take mirovne pogoje. Kljub poslabšanju položaja na fronti vojaški položaj Finske še ni bil tak, da bi bila morala kloniti. Vse kaže, da se je udala sprito dejstva, da je bila obljubljena pomoč zaveznikov premajhna in zlasti premalo zanesljiva, da bi mogla Finska riskirati nadaljevanje neenake borbe. Po sodbi javnosti pa so največ skriple skandinavske države, ki niso znale pravčasno nastopiti v svojo skupno obrambo. Posledice bo nosila ne samo Finska, marveč prav tako tudi Švedska in Norveška.

Stockholm, 13. marca. s. (Reuter) Nocoj je govoril po radiu švedski zunanji minister Günther. Zanimal je ponovno vesti, da je Nemčija izvajala kakršenkoli pritisk

tudi razumljivo, zakaj so v Berlinu moskovski sporazum pozdravili kot svojo zmago nad obema zapadnima zaveznicama.

Zdi se pa, da se vprašanje zmage v moskovskem sporazumu realno ne da postaviti za nikogar, niti za one, ki so bili v sporu neposredno angažirani, niti za one, ki so v njem imeli le svoje posredne interese. Kdo bo tu končno zmagoval, za sedaj še ni mogoče reči, in to ne le zato, ker še ni mogoče z gotovostjo presoditi, v čigavo škodo je bil sporazum, ki odpira sovjetski Rusiji novo ozemlje kot važno strateško oporišče, prav za prav sklenjen. Tudi Sovjetska unija se v nekaterih pogledih ne more smatrati za zmagovalko. Zanimivo je predvsem, da se je ona v sporazumu s Finsko odovedala komunistični finski vladi s Kuusinenom na čelu, kar lahko smatramo za daljnosežen umik sprito do

na Švedsko, ali da je Švedska pristila Finsko h kapitulaciji. Günther je dalje dejal, da je Švedska storila za Finsko več nego katerakoli druga država, da ji pomaga. Očitno pa do zadnjega trenutka mnogi niso razumeli, da bi tuja intervencija na Finskem pomenila svetovno vojno. Günther je izrazil presenečenje nad mirnimi pogoji, kakor jih navaja mirovna pogodba. Dejaj, da so mnogo hujši nego oni, ki jih je švedska vlada po želji sovjetske vlade dostavila Finski.

Zadnji vojni poročili s finskih bojišč

Včeraj ob 10. dopoldne moskovskega časa so bile sovražnosti ustavljene

Helsinki, 13. marca. s. (Finska tel. ag.) Danes popoldne je bilo objavljeno naslednje zadnje vojno poročilo finskega vrhovnega poveljstva:

Na kopnem: Dne 12. marca je sovražnik izvedel mnogo napadov v severozapadnem delu Viborskega zaliva. Vsi napadi so bili s protinapadi do jutra odbiti. 12 sovražnih tankov je bilo uničenih.

V teku zadnjih dni je pustil sovražnik pri Muni in Vilanjokiju 16 tankov, ki so bili onemogočeni za borbo.

Vsi sovražni napadi na predmestja Viborga so bili odbiti. Med Viborgom in Vuoksijem je izvedel sovražnik več lokalnih napadov, ki pa so

Baltiška konferenca

Riga, 13. marca. br. (Stefani). Nocoj sta prispela v Rigo zunanja ministra Litve in Estonke. Jutri se prične že napovedana konferenca zunanjih ministrov baltičskih držav. Kakor je nocoj objavila letonska brzojavna agencija, bodo na konferenci obravnavali vsa prečta vprašanja, katerih ureditev bo omogočila še tesnejše gospodarsko sodelovanje vseh treh držav.

Sovražno letalstvo je davi do 12. izvršilo bombe napade na Rovaniemi in Kemijärvi. Pri tem so bile po dosedanjih podatkih tri civilne osebe ranjene. Nato je udeleževanje sovražnega letalstva prenehalo.

Moskva, 13. marca. br. Poslednje vojno poročilo, ki ga je izdal štab leningrajskega vojnega okrožja šele davi, pravi:

V teku 12. marca na bojiščih ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

očini in severovzhodno od Ladoškega jezera do 11. ure finskega časa, ko so bile na obeh straneh sovražnosti ustavljene.

V zraku: Dne 12. marca se je sovražno letalstvo udeleževalo v glavnem na severu, kjer so bila bombardirana med drugim mesta Kemijärvi in Pelkosenniemi.

Po potrjenih podatkih so bila štiri sovražna letala sestreljena od naših protiletalskih topov. K temu je treba dodati tri nepotrjene primere. Štirje nepotrjeni primeri od prejšnjega dne so bili naknadno potrjeni.

Dne 13. marca je naše letalstvo ob 10. finskega časa prenehalo z udeleževanjem. Preje je bilo izvedenih mnogo poletov.

Sovražno letalstvo je davi do 12. izvršilo bombe napade na Rovaniemi in Kemijärvi. Pri tem so bile po dosedanjih podatkih tri civilne osebe ranjene. Nato je udeleževanje sovražnega letalstva prenehalo.

Moskva, 13. marca. br. Poslednje vojno poročilo, ki ga je izdal štab leningrajskega vojnega okrožja šele davi, pravi:

V teku 12. marca na bojiščih ni bilo nikakih posebnih dogodkov.

Presenečeni finski junaki na fronti

Helsinki, 13. marca. s. (Reuter) Finsko prebivalstvo je sprejelo vest o sklenitvi miru z žalostjo in zagrenjenostjo. Najbolj je vest pretresla vojake na fronti, od katerih mnogi niti niso vedeli, da se vrše mirovna pogajanja. nMnogi vojaki so vest o miru sprejeli z besedami: Sedaj bomo imeli vsaj čas spati.

Besedilo mirovne pogodbe

Podpisana je bila dne 12. marca ponoči v Moskvi in nalaga junaški

Finski znatne teritorialne žrtve

Že v včerajšnji drugi izdaji »Jutra« smo objavili izrpen izveček mirovne pogodbe, sklenjene med Sovjetsko unijo in Finsko. Ker del naših naročnikov te izdaje ni dobil, ponavljamo danes natančno besedilo pogodbe.

Moskva, 13. marca. AA (DNB) Z uradne sovjetske strani je bilo objavljeno naslednje sporočilo o sklenitvi mirovne pogodbe med Finsko in Sovjetsko Rusijo.

Od 7. do 12. marca 1940 so bila v Moskvi pogajanja med polnomočnimi predstavniki Sovjetske Rusije: predsednikom sveta ljudskih komisarijev in ljudskim komisarjem za zunanje zadeve Molotovom, članom vrhovnega sovjetskega sveta Zdanovom, in brigadirjem generalom Vasiljevskim ter polnomočnimi predstavniki finske republike: predsednikom vlade Rytijem, finskim poslanikom Paasikivijem, generalom Waldenom in prof. Vojomo Pogajanja so se vodila, da se ustavijo vojne operacije in sklene mirovna pogodba med Sovjetsko unijo in Finsko. Pogodba, ki je bila sklenjena, se glasi:

Vrhovni svet sovjetske zveze na eni strani in predsednik finske republike na drugi strani so se zljeli, da se ustavijo vojne operacije, ki so se vodile med obema državama in da se ustvarijo trajni medsebojni miroljubni odnosi pri čemer so prepričani, da imata obe pogodbeni stanki interes, da se določijo točni pogoji garancije medsebojne varnosti, posebno varnosti mesta Leningrada in mesta Murmanske ter murmanske železniške proge smatrati za potrebno, da se v ta namen "lene mirovna pogodba ter so imenovali za to svoje pooblaščenice, vrhovni svet sovjetske republike Večeslava Mihailoviča Molotova, predsednika sveta ljudskih komisarijev, Andreja Aleksandroviča Zdanova, člana vrhovnega sovjetskega sveta in brigadnega poveljnika Aleksandra Mihailoviča Vasiljevkega, predsednik finske republike na Rytija, predsednika ministrskega sveta finske republike, ministra Husta Paasikivija, generala Karla Rudolfa Waldena in prof. Vajno Vojomo. Potem ko sta si delegaciji potrdili polnomočja, sta sklenili naslednji sporazum:

Čl. 1. Meja bo potegnjena po novi črti tako, da bodo pripadli sovjetskemu ozemlju vsa Karelska črta z mestom Viborgom, Viborski zaliv z otoki, zapadno in severno primerje Ladoškega jezera z mesti

Kexholm, Serdobol in Suojärvi, gotovi otoki v Finskem zalivu, mesto Kuopijärvi ter ribiški in Srednji polotok. Mapa z začrtano mejo je priložena.

Čl. 2. Mešana komisija, ki jo bosta imenovali obe državi bo potegnila točno mejo v roku 10 dni po podpisu te pogodbe.

Čl. 3. Obe pogodbeni stranki se obvežeta, da se bosta izognili vsakemu napadu druge proti drugi in da ne bosta sklenili nobene zveze in se ne bosta udeležili nobene koalicije, ki bi bila naperjena proti drugi pogodbeni stranki.

Čl. 4. Finska republika je pripravljena dati v zakup Sovjetski Rusiji polotok Hangö za dobo 30 let za vsoto 8 milijonov finskih mark letno ter teritorialne vode omenjenega polotoka tri milje proti severu in zapadu ter pet milj proti jugu in vzhodu, kakor tudi nekatere otoke na osnovi mape, ki je priložena pogodbi. Sovjetska Rusija bo zgradila pomorsko oporišče, sposobno braniti napad proti Finskemu zalivu. Sovjetska zveza dobi pravico, da vzdržuje zaradi obrambe omenjenega pomorskega oporišča na svoje stroške potrebno število četi in letalskih sil. V roku 10 dni po stopanju v veljavo te pogodbe bo finska vlada umaknila svoje čete s pol toka Hangö. Polotok Hangö ter bližnji otoki preidejo v administrativni sistem Sovjetske unije.

Čl. 5. Sovjetska zveza se obveže, da bo umaknila svoje čete iz pokrajine Pečenga,

ki jo je prostovoljno odstopila Finska na osnovi mirovne pogodbe iz leta 1920. Finska se obveže, da ne bo vzdrževala, kakor je bilo to določeno že v mirovni pogodbi iz leta 1920, v teh teritorialnih vodah Ledenegega oceana vojnih ladij in drugih oboroženih ladij, razen ladij z manj ko 100 tonami. Razen tega se Finska obveže, da ne bo v vodah Pečenga imela več kot 15 vojnih ladij, katerih tonaža ne sme biti večja kot 400 ton za vsako ladj. Finska se obveže, da ne bo v omenjenih vodah imela podmornic ali matičnih ladij za letala. Finska se obveže enako kakor je to bilo določeno v pogodbi iz leta 1920, da v teh vodah ne zgradi vojne luke niti oporišča za vojno mornarico, niti vojnega arzenala, razen v kolikor je to potrebno za vzdrževanje dovoljenih ladij.

Čl. 6. Sovjetska unija in njeni državljani dobijo garancijo finske vlade za svobodni prehod čez pokrajino Pečenga na Norveško in obratno, kakor je to bilo že določeno v pogodbi iz leta 1920. Blago, ki gre iz Norveške čez to pokrajino v Sovjetsko Rusijo in iz Sovjetske Rusije na Norveško, ni podvrženo nobeni kontroli, razen kontroli registriranja. Transzitivni promet se bo vršil po predpisih, ki veljajo v mednarodni trgovini za take transakcije. Sovjetski državljani, ki potujejo skozi pokrajino Pečengo na Norveško in obratno, imajo pravico svobodnega prehoda s potnimi listi, ki jih jim izda sovjetska oblastva. Sovjetska neoborožena letala imajo pravico vzdrževati letalsko službo med Sovjetsko unijo in Norveško preko pokrajine Pečenga.

Čl. 7. Finska vlada daje Sovjetski uniji pravico tranzita med Sovjetsko unijo in Švedsko. Sovjetska zveza in Finska bosta zgradili zaradi pospešitve te tranzitne trgovine, in to po možnosti še v letu 1940, vsaka na svojem ozemlju železniško progo, ki bo vezala mesti Kandalakša in Kemijärvi.

Čl. 8. Po stopanju v veljavo te pogodbe se bodo začela pogajanja med Finsko in Sovjetsko Rusijo za sklenitev trgovinske pogodbe.

Čl. 9. Mirovna pogodba stopi v veljavo takoj, ko bo podpisana. Ratificirana bo mirovna pogodba pozneje. Ratifikacijski dokumenti bodo izmenjani v Moskvi v roku 10 dni.

Ta pogodba je napisana v dveh originalnih dokumentih, od katerih je eden v ruščini, drugi pa v finski in švedščini. Slednje podpisli: Molotov, Zdanov, Vasiljevski, Rytij, Paasikivi, Walden, Vojoma. Dano v Moskvi, 12. marca 1940.

Sklenjen je tudi potreben dopolnilni protokol o modalitetah umika finskih in sovjetskih čet z meje z datumi in kraji.

Protokol o umiku čet, ustavitvi sovražnosti

Moskva, 13. marca. j. (DNB) Dodatni protokol k sovjetsko-finski mirovni pogodbi, datiran z dne 12. marca 1940, ima naslednje besedilo:

Obe stranki pogodbenici izdaja povelje za ustavitve vojaških operacij ter za umik čet onkraj nove državne meje, določene v mirovni pogodbi in sicer na sledeči način:

1. Vojaške operacije prenehajo na obeh straneh 13. marca 1940 ob 12. uri lenin-

Nadaljevanje na 2. strani

grajskega časa (ob 11. dop. srednjeevropskega časa).

2. Počeniš s uro, ki je določena za ustavitelj sovražnosti, se ustanovi med najpogostejšimi linijami in vojaškimi enotami 1 km širok nevtralni pas in sicer na ta način, da se v teku prvega dne umaknejo čete tiste pogodbenice stranke, ki se nabačajo — glede na novo mejo — na teritoriju nasprotnih pogodbenic stranke za 1 km proti svojemu ozemlju.

3. Druga stranka pogodbenice umakne svoje čete proti novi meji počeniš s 15. marcem ob 10. uri in sicer na vseh razsežnostih meje od Finskega zaliva do Lieske, 16. marca ob 10. uri pa počeniš severno od Lieske. Umikanje se bo izvrševalo v dnevnih etapah, ki morajo znašati najmanj 7 kilometrov na dan. Zasedanje s strani nasprotnih stranke se bo izvrševalo na ta način, da bo ostal med zadnjimi četami umikajoče se armade in sprednjimi četami, ki se pomikajo proti novi meji, trajno razmah 7 km.

4. Vrtni red umikanja čet na raznih sektorjih na nove državne meje se po določi točke 3. izvrši takole:

V sektorju, ki se pričinja na izvirih rek

Tuntisajoki, Kuolajärvi, potekajoč ob vzhodni obali jezera Joukamojärvi, se mora umik čet obeh strank končati do 20. marca ob 20. uri. Na sektorju južno od Kuhmoniemija v okrožju Latva mora biti izvršen umik do 22. marca ob 20. uri, v sektorju Longavara - Vjarsila - žel. postaja Matkaselka 26. marca ob 20. uri, v sektorju Matkaselka - Koitsanlahti do 22. marca ob 6. uri. V sektorju Koitsanlahti - železniška postaja Enso do 25. marca ob 20. uri, v sektorju železniška postaja Enso - otok Batoo do 29. marca ob 20. uri.

5. Evakuacija Sovjetskih čet iz distrikta Pečenga se bo izvršila do 19. marca ob 20. uri.

6. in 7. urejajeta v podrobnostih vse potrebne ukrepe, da se ohranijo na mestu ter nepokvarjene vse gospodarske in obrambne naprave ter mesta in posamezni objekti. Vse težave, ki bi nastale v zvezi s temi ukrepi, spadajo pod skupno jurisdikcijo obeh taborov.

8. Izmenjava vojnih ujetnikov se bo izvršila po ustavitvi vojaških operacij, čim prej mogoče in po posebnem dogovoru.

Podpisani so: Molotov, Zdanov, Vasiljevski, Ryti, Paasikivi, Walden, Vojoma.

dam, v kateri vidi Anglija glavni vzrok vseh nevarnosti za sedanjo civilizacijo.

»Daily Telegraph« pravi med drugim, da ni mogoče s prevelikim zaupanjem gledati v bodočnost Finske po sprejetju takih sovjetskih pogojev. Anglija in Francija sta dejansko pokazali iskrenost svoje prijateljstva ter sklenili z orožjem pomagati Finski navzlic vojni z Nemčijo. »News Chronicle« pravi, da se Finci lahko tolažijo vsaj z zavestjo, da so morali boljševidi drago s krvjo plačati napad na Finsko. Nikoli ne smemo pozabiti, da ta mir ni bil sklenjen na osnovi sporazuma, temveč edino zaradi tega, da se ne bi borba nadaljevala pod sedanjimi okoliščinami.

»Manchester Guardian« piše, da niti ta neugodna pogodba za Finsko ne bo mogla uničiti čuta hvalečnosti vseh svobodnih narodov napram junaki in vojakom, ki so sedanjim pogojem finsko-sovjetske mirovne pogodbe mnogo težji od prvotnih sovjetskih zahtev. List naglašja, da je Sovjetska Rusija nudila preje Finski teritorialno odškodnino za popravilo meje na Karelski ozini.

»Yorkshire Observer« piše: po junaki obrambi so Finci s svojo odločitvijo osvojili Anglijo in Francijo potrebe, velik del svojih junakov bo poslani na finsko bojišče. Sedaj zapadni evropski vesilesi nista več prisiljeni napraviti Sovjetsko Rusijo s silo za zaveznico Nemčije. »Daily Herald« pravi, da je bilo za odločitev Finske merodajno zadržanje skandinavskih držav, ki so trdovratno odklanjale, da bi dovolile prehod francoskih in angleških čet. Toda ta mirovna pogodba je mogoče nevarnejša za skandinavske države kot za samo Finsko.

Italijansko mnenje

Rim, 13. marca. AA. (Stefani) Italijanski tisk razpravlja o sklenitvi finsko-sovjetskega miru in o odmevu v italijanskem javnem mnenju. Ustavitelj sovražnosti se smatra kot težak udarec demokracijam, ki so upale na razširjenje spopada, ki je sedaj lokaliziran na zapadu. »Giornale d'Italia« pripominja, da finsko-sovjetski mir ponovno pretvarja Baltičko morje v rusko morje, kakor je bilo pred svetovno vojno. Usodno je, ker je sovjetska Rusija obvladala malo Finsko kljub junaškemu odporu finskega naroda. Finsko-sovjetska vojna je podala jasen dokaz o negotovi usodi regionalnih paktov med malimi državami, ker baltičski blok sploh ni funkcioniral. Istočasno je vojna potrdila nespornost Društva narodov, da bi podprlo napadene narode. Kar se tiče Francozov in Angležev, so oni z besedami napadli sovjetje, niso se pa pobrigali in sicer se tudi ne bi mogli, da bi kaj pozitivnega storili zaradi odklonilnega stališča Švedske in Norveške.

Resna reakcija v Turčiji

Carigrad, 13. marca. br. (Stefani). Podpis sovjetsko-finske pogodbe je močno iznenadil tukajšnje politične kroge in v splošnem je reakcija politične javnosti na to senzacionalno vest izredno resna. Splošno naglašajo, da je Sovjetski Rusiji uspelo sprostiti velik del svojih vojskih sil, tako da bo mogla nadaljevati sedaj svojo politiko tudi v drugih smereh. Turška politična javnost si nič ne prikriva, da je treba povsem resno računati z novim sovjetskim diplomatskim in eventualno tudi vojaškim pritiskom v smeri proti jugovzhodni Evropi. Sprito tega je postal baš za Turčijo položaj zelo resen in vlada bo morala z vsemi sredstvi pospešiti izvedbo obrambnih in drugih ukrepov. Da bo Turčija pripravljena na vsak primer, čeprav je najmanj v njenem interesu, da bi se sprla s svojo veliko severovzhodno sosedo.

Ameriško posojilo Finski

Washington, 13. marca. s. (Ass. Press.) V merodajnih ameriških krogih izjavljajo, da posojilo, ki ga je ameriška vlada dovolila Finski, v zaključku vojne ne bo prizadeto. Fini bo dana možnost, da za dovoljenih 20 milijonov dolarjev nakupi blago v Zedinjenih državah in jih porabi za svojo obnovo.

Predsednik pomožnega odbora za Finsko Herbert Hoover je izjavil, da pomeni sklenitev miru med Sovjetsko Rusijo in Finsko zopet črn dan za civilizacijo. Dejal je, da je, da bo finski pomožni fond odsejal služil za podporo civilnega prebivalstva na Finskem. Izrazil je upanje, da bo ameriško občinstvo še nadalje nakazovalo fondu svoje prispevke.

Francosko in nemško vojno porečilo

Berlin, 13. marca. br. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je davi objavilo naslednje vojno porečilo: V Palatinatskem gozdu je nemški izvidniški oddelček na francoskih tleh napadel sovražni oddelček, ki je bil s trenom vred na poti proti neki postojanki. Sovražni oddelček je bil razpršen in je prepuštil nemški četvi več ujetnikov.

Nemška letala so bila na izvidniških poletih nad Francijo.

Pariz, 13. marca. br. Davi je bilo objavljeno 383. vojno porečilo vrhovnega poveljništva francoske vojske, ki pravi: Nič omenbe vrednega.

Wellesovi posveti v Londonu

London, 13. marca. s. (Reuter). Sumner Welles je danes dopoldne sprejel bivšega ministrskega predsednika Lloyd Georgea. Njun razgovor je trajal 80 minut, dalje nego je bilo nameravano. Zato so morali biti drugi za dopoldne določeni razgovori preloženi na popoldne. Kosil je Welles v družbi ameriškega poslanca Kennedyja v ameriškem poslanstvu. Popoldne se je sestal Welles z zaporedoma z visokim komisarjem za Avstralijo Bruceom, ministrom za domovino Edenom in poslancem Maxtonom kot zastopnikom neodvisne delavske stranke. Za zvečer je določen drugi razgovor z ministrskim predsednikom Chamberlainom, ki priredi Wellesu tudi večerjo.

Jutri odpotuje Welles zopet z letalom iz Londona. Ustavil se bo za kratek čas v Parizu, nato pa nadaljuje pot v Rim.

Chamberlain o epični borbi finskega naroda

Novi angleški vojni proračun izkazuje 154 milijard din izdatkov — Anglijo stane vojna dnevno 1365 milijonov

London, 13. marca. s. (Reuter). Ob otvoritvi današnje seje spodnje zbornice je podal ministrski predsednik Chamberlain izjavo o finsko-sovjetski mirovni pogodbi. Sporočil je, da je danes jutraj finska vlada obvestila angleškega poslanika v Helsinkih, da je bila mirovna pogodba podpisana in da stoji ob 11. v veljavo premirje. Chamberlain je nadaljeval: Ves čas sovjetsko-finske vojne sta Anglija in Francija zalagali Finsko z velikimi količinami vojnega materiala. Ponudili sta ji tudi svojo pomoč v njeni junaški borbi za neodvisnost in sta dobivali priprave, da bi bila ta pomoč čimbolj uspešna. Toda vedno je bilo samo po sebi umevno, da je bila Finski prepuščena odločitev, če tako pomoč želi. Angleški narod je v sedanjem položaju s svojimi simpatijami popolnoma na strani Finske in je občudoval vedno pogum, s katerim se je v vojni borila. Ta epična borba bo ostala za vedno zapisana v kroniki finske zgodovine, obenem pa bo vedno živa v spominu vseh narodov.

Vodja opozicije Attlee je izrazil čustvo clajšanja, da se je prenehalo klanje na bojišču, obenem pa je dejal, da globoko obžaluje, da je napad v tem primeru uspel.

Bivši vojni minister Hore Belisha je pripomnil, da je Finska ponovno poslala prošnje za pomoč v moštvo in materialu in je obžaloval, da so samo tehnični razlogi pošiljatev pomoči preprečili.

Chamberlain je na to izjavo takoj odgovoril. Omenil je, da je res finska vlada ponovno prosila za pomoč v materialu, da pa sta se Anglija in Francija na vsako tako prošnjo takoj odzvali. Nikdar pa ni Finska prosila za pomoč v moštvo. Od 25. februarja dalje sta angleška in francoska vlada Finski vladi ponovno sporočili, da sta ji pripravljene poslati tudi pomoč v moštvo, če za to zaprosi.

Neki poslanec je vprašal Chamberlaina, ali je imela Anglija kdajkoli namen, da krši švedsko nevtralnost. Chamberlain je odgo-

voril: Nikdar v nobenem trenutku nismo ogražali nevtralnosti Švedske.

Dva poslanca sta želela, da bi se o vprašanju sklenitve mirovne pogodbe in vojaške pomoči vršila splošna debata v parlamentu. Chamberlain je predlog odklonil z utemeljitvijo, da mu se ni bil stavljen ofi-

Novi angleški vojni proračun

Finančni minister Simon je nato predložil parlamentu novi vojni proračun, ki določa izdatke 700 milijonov (154 milijard din) funtov. Omenil je, da so izredni krediti, ki so bili odobreni za vojni proračun v septembru, znašali 500 milijonov funtov (110 milijard din). Od tega je bilo do preteklega četrtka porabljenih že 300 milijonov funtov. Nove kredite pa rabi finančno ministrstvo, ker so izdatki za vojaške svrhe izredno veliki. Dnevno porabi finančno ministrstvo za kopno vojsko, mornarico in letalstvo ter za izdatke oboroževalnega ministrstva 4 milijone funtov. Nadaljnji milijon izdatkov dnevno zahtevajo obrambne naprave proti letalskim napadom, evakuacijski stroji, plova in zadrževanje črn živilom. Skupno torej stane vojna trenutno Anglijo na dan 5 milijonov funtov (1.170 milijonov din). Če prištejemo temu še socialne in druge izdatke proračuna, porabi država blagajna na dan 6 in pol milijona funtov (1365 milijonov din).

Vojno posojilo v celoti podpisano

London, 13. marca. br. Podpisovanje angleškega vojnega posojila v znesku 300 milijonov funtov (66 milijard din), ki se je pričelo pred nekaj dnevi, je bilo danes ob 14. zaključeno. Komunique, ki je bil o tem objavljen pravi, da je bila razpisana vsota po subskripcijah daleč prekoračena.

Premogovni dogovor med Italijo in Nemčijo

Pogajanja o ureditvi prevoza nemškega premoga v Italijo po kopnem so bila včeraj zaključena

Rim, 13. marca. br. (Stefani). Po odhodu nemškega zunanjega ministra Ribbentropa je ostal znan nemški gospodarski strokovnjak dr. Clodius, ki je bil v njegovem spremstvu v Rimu ter se je pričel pogajati z gospodarskim strokovnjaki italijanske vlade za ureditev nekaterih prehodnih vprašanj v trgovinskem prometu med obema državama. V Rimu se je vse do danes ohranila najstrožja tajnost o stvarni vsebini teh pogajanj. Nič ne ni slutiti, da se nanašajo na ureditev prevoza nadaljnjih dobav nemškega premoga Italiji. Italijanska vlada je mirno dopustila, da so se med te razširjale vesti, da bo Anglija nadomestila Nemčijo v dobavi premoga Italiji, ki jo je z znanim zadržanjem italijanskih ladij v Dealu po morju onemogočila. Ita-

lijanska vlada se je z angleško vlado celo sporazumela, da premoga iz Nemčije ne bo več uvažala po morski poti.

Danes popoldne je bilo objavljeno o dr. Clodiusovih pogajanjih v Rimu, ki so že zaključena, naslednje službeno poročilo:

Na osnovi razgovorov ministrskega predsednika Mussolinija in nemškega zunanjega ministra Ribbentropa se je sestal italijansko-nemški odbor za trgovinski promet med obema državama k izrednemu zasedanju, da bi uredil vprašanje prevoza nemškega premoga v Italijo po kopnem in tako omogočil kritje skoraj vseh italijanskih potreb po premogu z dobavami iz Nemčije. Načelnika obeh delegacij Gianni in dr. Clodius sta protokol, ki se nanaša na to vprašanje, že podpisala.

Liktorska črta v Italiji

Tudi Italija ima že svoj močno utrjeni obrambni pas od Ligurskega do Kvarnerskega morja

Rim, 13. marca. br. (Stefani). Korporacijska zbornica je danes dopoldne razpravljal o proračunu vojnega ministrstva. Seje se je udeležil tudi ministrski predsednik Mussolini. Govorila sta le poročevalce, poslanec Manaresi, in državni podtajnik v vojnem ministrstvu general Soddu. Glede na sedanjo vojno v Evropi je general podal nekaj pomembnih izjav o italijanski vojaški pripravljenosti za primer, da bi bila Italija prisiljena opustiti svoj sedanji položaj izven vojne.

General Soddu je v svojem govoru uveljavil, da se je od 1. 1935. dalje italijanska vojska organizacijsko povsem preuredila, tako da se je postavila povsem v vrsto z vojskami imperialnih sil. Ko je izbruhnila vojna v Evropi, se je razvil italijanske vojske sile v tej smeri samo še pospešile. Glede na okoliščine, da Italija ni nevtralna, nego le izven vojne, je bilo treba urediti mehanizem stalne mobilizacije, sprito katere pa se gospodarski razvoj države ni smel zadrževati. Sedaj je omogočeno, da se vojska v najkrajšem roku izpolni, kakor bo zahteval trenutni položaj. Italijanska vojska je po svoji organizaciji povsem prilagojena najmodernejšim vojnim načelom. Zato ima italijanska divizija tudi čisto svojo posebno strukturo. Poleg tega je bilo prav pred kratkim vključenih v pehoto 132 bataljonov prostovoljne fašistične milice.

Vojna v Evropi pa je zahtevala še posebne ukrepe za primer, da bi bilo treba braniti neposredno italijanske meje. Trdnjavski sistem je bilo treba izpopolniti. Posebej je to veljalo za italijanske otoke na Egejskem morju in v Vzhodni Afriki. Vojna, ki se je pričela v septembru, se je razvila v povsem drugačni smeri, kakor je bilo od vsega početka računati. Še sedaj je položaj v tem pogledu povsem gotov. Zaradi tega je morala Italija naglo poskrbeti za uspešno obrambo na svojih mejah na severu, kakor tudi v Libiji s trinajstimi gradnjami, s strogo pripravljenostjo padanekega armijskega zbora in še celo vrsto drugih ukrepov. Položaj Italije je v obrambnem pogledu privilegiran, ker tečejo njene meje po Alpah, ki so same na sebi najboljša naravna utrdbe, a tudi te utrdbe smo naglo pričeli izpopolnjevati z utrbenimi objekti, tako da se morebitnemu sovražniku absolutno onemogoči vstop na italijansko ozemlje. Kljub hudemu zimskemu mrazu v gorah, je general poudaril, se je ves čas nadaljevala gradnja alpske Liktorske

črte od Ligurskega do Kvarnerskega morja.

Ob zaključku je govoril general Soddu še o teritorialni obrambi in zaledju, o protiletalski organizaciji in o združitvi italijanske in albanske vojske. Italijanski narod, je dejal, se pričinja zanašati na svojo vojsko, ki se tega zaveda in bo zato v primeru potrebe prekosila samo sebe.

Atentat na indijske angleške državnike

London, 13. marca. s. (Reuter.) Na zborovanju Indijske družbe je bil danes izvršen atentat na vodilne angleške osebnosti, ki se bavijo z indijskimi vprašanji. Proti predsedniški mizi so padli štirje strelji s revolverjem. Sir Michael Oudvire, ki je bil svojčas šest let guverner Pendžaba, je bil na mestu ubit. Minister za Indijo, lord Zetland je bil lažje ranjen v roko in lord Zetland je bil lažje ranjen. Dve drugi osebi sta bile lažje ranjeni. Policija je takoj zaprla vse določe v dvorano in ni dve in pol uri nikomur dovolila odhoda. Pri izhodu je bil aretirani nek indijec, pri katerem so našli revolver. Bil je očitno atentator.

Prof. Gabriel Majcen umrl

V Mariboru je umrl včeraj upokojen profesor Gabriel Majcen, častni član občine Košaki, oče podbana g. dr. Stanka Majcna in tasta mariborskega notarja dr. Ivana Asiča. Pokojnik je bil markantna osebnost in plemenit človek, ki je lepo vzgojil svoje otroke in jim utrl pot v življenje. Za njim žalujejo soproga gospa Ana ter poleg g. podbana dr. Stanka še otroka Anica in Gabriel ter večji krog bližnjih in najljubših sorodnikov. Pogreb plemenitega pokojnika bo v petek 15. marca ob 16. izpred hiše žalosti, Turnerjeva ulica št. 4 v Mariboru, na pokopališču na Pobrežju. Ugodnemu pokojniku časten spomin, bridko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Vremenska napoved

Zemunska: Pretežno oblačno v vsej državi. Od časa do časa dež v zapadni polovici in vzhodni državi, nekoliko hladneje v severnih krajih, v južni polovici še nadalje toplo.

Zakaj je Finska morala sprejeti trde pogoje

Finski zunanji minister Tanner o osamljenosti Finske in nepremagljivih ovirah za pomoč zapadnih vesil

Helsinki, 13. marca. s. (Reuter) Finski javnosti je bila vsebina mirovne pogodbe s sovjetsko Rusijo sporočena prvič v govoru, ki ga je imel ob 11. dopoldne zunanji minister Tanner preko finskih radijskih postaj. Tanner je najprej prečital svojo vsebino pogodbe. Pripomnil je, da so pogoji, ki jih je morala Finska sprejeti, zelo hudi. Nato je podal pregled junaške finske borbe v treh in pol mesca vojne. Omenil je, da je Finska v tej svoji borbi proti ogromni premoči ostala sama. Prostovoljci so sicer prihajali, toda to ni bilo dovolj. Ni bila napaka Finske, če borbe ni izdržala, temveč so jo zapustile tovarišice - demokratske države. Neprestano je prosila Finska za pomoč. Toda naši sosedje, je nadaljeval Tanner, niso smatrali za umestno, da nam pomoč odobro. Zapadni vesilesi sta po malem oklevanju javili, da sta nam pripravljene pomoč poslati in sta to večkrat ponovili. Naše vrhovno vojaško poveljstvo je skrbno proučilo to ponudbo in je ugotovilo, da bi bila taka pomoč v vseh oziрах zadovoljiva. Pojavilo pa se je vprašanje, kako bi nas taka pomoč lahko dosegla. Prehod preko Baltika je zaprt in Pečenga je zasedena od sovjetske vojske, ne glede na to, da bi bila ekspedicija po morju zelo riskantna. Preostala je edina možnost prehoda skozi Norveško in Švedsko. Ponovno smo prosili ti dve vladi, da pristaneta na dovoljenje, da smejo angleške in francoske čete preko njunega ozemlja korakati na Finsko. Tako norveška kakor švedska vlada sta prošnjo odločno odbili. Njuno izvajanje nevtralnosti je postalo

vilo nepremostljive ovire za pomoč zapadnih vesil.

Ce Finci ni bilo mogoče dobiti pomoči od zunaj, je bil rezultat vojne jasen. Zato smo pričeli proučevati možnost miru in smo bili že več tednov v stikih s sovjetsko vlado. Ta je odločno odklonila premirje med pogajanjimi in tako so bili naši delegati v sovjetski prestolnici v edinstvenem položaju, da so se nahajali tam, ko je vojna še trajala. Zaman so v pogajanjih poskusili spremeniti pogoje. Podrobnosti mirovne pogodbe nam trenutno še niso znane. Eno pa je gotovo, da se sovjetska Rusija ne želi vmešavati v finsko notranjo politiko. Kuusinenova vlada je bila postavljena ob stran. Finska vlada je samo z velikim oklevanjem sprejela mir, toda mirovna pogodba pušča nedotaknjeno svobodo, neodvisnost in integriteto Finske. Sedaj se pričinja delo za obnovo in mislim, da bomo uspeli. Imamo še vedno dovolj zemlje, da lahko živimo. Če nam uspe, da ohranimo edinstvo v sedanjem položaju, nam je to obljuba, da bo Finska zopet vstala po hudem udarcu, ki ga je prejele.

Po Tannerjevem govoru so bile vse zaveze na Finskem obsežne na pol droga. Popoldne so listi objavili vsebino mirovne pogodbe v posebnih izdajah s črnim robom.

Potrjujejo, da sta vojni in prosvetni minister, ki se nista strinjala z mirovnimi pogoji, podala ostavki.

Finska mirovna delegacija je popoldne z letalom iz Moskve odpotovala v Helsinki.

Odmevi finske tragedije

V Londonu in Parizu pravijo, da pomeni moskovski mir utrditev položaja Sovjetske unije na evropskem severu

Pariz, 13. marca. j. (RSV). V francoskih merodajnih krogih smatrajo stanje, ki ga je ustvarila sklenitev miru med Finsko in Sovjetsko unijo v Severni Evropi kot neposredno ugodno za interese skandinavskih držav. Francoski diplomatski krogi sodijo, da je postala z moskovskim mirom Sovjetska unija gospodarska skandinavskega polotoka. Finska je danes brez nade na kako pomoč, nezmogena upirati se kakršnim koli novim sovjetskim zahtevam. Isti krogi vzporejajo položaj Finske s primerom Češkoslovaške, ki je bila po odstavitvi Sudetov v enako nevarnem položaju, kakor je danes Finska. Okupacija Hangöja po Sovjetih pomeni, čeprav je po besedilu mirovne pogodbe časovno omejena, neposredno grožnjo Švedski.

Finski je bilo pred korakom, ki ga je storila, popolnoma znano stališče Francije, ki ga je jasno obrazložil ministrski predsednik Daladier v svojem govoru pred francoskim parlamentom 12. marca. Daladier je povsem konkretno navedel, da je bilo pripravljeno za pomoč Finski 50.000 vojakov, ter da je bilo hkrati pripravljenih tudi zadostno število ladij, potrebnih za transport teh čet. Pomoč, ki sta jo Francija in Anglija pripravili Finski, je segala daleč preko tistega okvira, kakor vsa tista pomoč, ki je bila Finski dodeljena ozroma se ji je obetala po posredovanju Društva narodov. Daladier je tudi jasno povedal, da bi s to pomočjo Finska lahko neposredno razpolagala v vojni, ako bi jo bila le zahtevala.

Mirovni pogoji, na katere je sedaj pristala Finska, so dosti težji, kot pogoji, ki jih je Sovjetska unija zahtevala pred pričetkom sovražnosti in celo težji, kakor jih je postavila v svojem prvem mirovnem načrtu 22. februarja, ko po zatrdilu poučenih krogov ni bila zahtevala niti celotne Karelske ozine niti ne meje onkraj Manerheimove utrdbene črte, niti ne mesta Viborga.

Francoski diplomatski krogi so prepričani, da gre krivda za mirovno pogodbo, ki spravlja Finsko v izredno težak položaj, v veliki meri na račun nemških prizadevanj, ki jih je razen tega podpirala tudi Švedska. Francoski krogi samo žele, da Skandinavija ne bi nekoč obžalovala, da je pripomnila k utrditvi položaja Sovjetske unije na evropskem severu.

Razočaranje nad nevtralci v Franciji

Pariz, 13. marca. br. (Reuter). Tudi v vsej francoski politični javnosti je mirovna pogodba med Sovjetsko Rusijo in Finsko vzbudila največjo pozornost, čeprav je bilo že od ponedeljka pričakovati, da bo v kratkem padla odločitev o nadaljnjem vojni v severovzhodni Evropi. Ves francoski tisk izraža svoje obžalovanje, da so se tudi med nevtralci, ki so posledno sami ogroženi, pojavili elementi, ki so prepričani, da bi zapadni zavezanci Finski izdatno priskočili na pomoč in jo obvarovali mi-

rovnih pogojev, kakršne so morali sedaj sprejeti v Moskvi in ki so omajali varnost in obstoj finske države.

»Ere Nouvelle« protestira proti švedski vladni politiki, ki je v popolnem nasprotju z razpoloženjem švedske javnosti in interesi švedske države. Najbolj pa se čudi, da se je za tako politiko odločila socialistična vlada, ki je bila od vsega početka v diametralnem nasprotju s sovjetskimi imperialisti.

Tudi »Petit Parisien« ugotavlja: Če je bila Finska kljub svojim doslej še neomejnim vojnim in političnim pozicijam prisiljena pogoditi se s sovražnikom za mir, se je to zgodilo po prizadevanju onih skandinavskih držav, ki so od vsega početka izražale svoje moralno in materialno solidarnost s finsko republiko. Po čudnih političnih kombinacijah so te države šele po preteku treh mesecev prišle do zaključka, da je v njihovem interesu, če Finci odneha. Zapadni vesilesi sta Finsko od vsega početka moralno in materialno podpirali in že pred tremi tedni ji je bila na razpolago zavezniška ekspedicijska vojska, ki bi ji bila glede na to, da bi se sčasoma stalno povečevala, nedvomno v izdatno pomoč. Da so zavezniki postavili kot pogoj za svojo pomoč Finski javni poziv, je bilo iz političnih in državnopravnih razlogov povsem utemeljeno, ker bi drugače lahko kdo Angliji in Franciji očital, da sta prekršili suverenost drugih držav zato, da bi priskočili Finski na pomoč in se to zgolj iz svojih lastnih interesov. Da je bila taka politika povsem pravilna, je dokazal Daladier s svojim včerajšnjim govorom, poleg tega pa tudi dogodki, ki so se razvijali v mrzlično naglico na evropskem severu v poslednjih treh tednih.

Prvi vtis v Angliji

London, 13. marca. AA. (Reuter). Ker je popolno besedilo finsko-sovjetske pogodbe prišlo prepozno, prinašajo londonski listi komentarje samo na osnovi prvih nepopolnih poročil, toda že na osnovi teh začetnih mnenj, da je Finska sklenila mir pod zelo težkimi pogoji. »Times« piše med drugim: Navzlic pogajanjem, ki so trajala teden dni, se Fincem ni posrečilo znatneje ublažiti težkih sovjetskih zahtev. Prepustimo v prvi vrsti sami Finci, da ocenijo, ali lahko spravi sprejem teh pogojev v sklad s svobodo in varnostjo države. Mislimo, da še ni časa, da bi razpravljali o tem, kakšne pobude so igrale vlogo pri sprejemu sovjetskih pogojev. Za zdaj je za nas prvenstvene važnosti dejstvo, da je Finska pristala na te pogoje v času, ko so bili merodajni činitelji že točno obveščeni o sklenitvi Anglije in Francije. Treba je naglasiti, da je bil prvi in osnovni pogoj za angleško-francosko pomoč, to je želja Fincev, da bi jih zavezniški podprli pri nadaljevanju borbe, brez katerega ni bilo možnosti pomagati stvarno Finski. Angleški odgovor na to pogodbo bo še odločnejša borba proti nacionalno-socialističnim meto-

VELIKA NOČ V

Abbaciji

LAURANA pri Abbaziji: ugodno bivaličke za rodbine

Krasna, sončna lega na modrem Jadranu. Velika spomladna sezona 1940. Informacije: Azienda di Soggiorno - Abbazia

Domače vesti

Svarilo

Med pošto, ki jo umevno prejemale uredništva večjih listov, se marsikaj vrne tudi, kakšna opis, da kaj os. r. s. s. kaj vse, čudnega se dogaja po slovenskih kr. j. h. Ni treba, da so take dogodivščine, ki jih velja senzacije — ne, lahko je čisto majhen, sam na sebi neznaten dogodek, ki pa vendar po svoje vrže luč na razmere, v katerih tavamo Slovenci. Med pošto iz Kranja smo prejeli včeraj na ledne priznajo in informativno pi-emce:

»Uredništvo »Jutra« v Ljubljani. V judno vas naprošam, da v vašem cenjenem listu objavite spodnje, za kar se vam v imenu prizadetih najlepše zahvaljujem:

Slovenski javnosti!

Sirijo se govorice raznih elementov, češ da smo člani fantovskih odsekov in dekliških krožkov proti kralju, proti d. žavi. Zavržimo ta obrekovanja. Ze nešteto krat smo dokazali in izjavili, da je za nas Slovence mesto le v svobodni Jugoslaviji, p. d. Karadjordjevi. Zato zavržimo trditve nekaterih kranjskih prenapetcev, ki trde, da smo člani kranjskega in primorskega fantovskega odseka v nedeljo ob povratku z unijske akademije vzklizali proti kralju. To se ni zgodilo ne na kranjskem kolodvoru in ne v polnočnem vlaku. Pač sem jaz sam v vlaku v prijateljskem razpoloženju proti članom kranjskega F. O. vzkliznil: »Dol s Kranjem!« Vendar pa mislim, da sta slovenska glasova »le« in »ne« dovolj različna, da se dobro razumeta besedi »kralj« in »Kranj«.

Slovensko javnost prosimo, da ne nasede takim lažem; razširjalec teh klevet pa bomo zasledovali pravnim potom!

Zgornje smo poslali s prošnjo za objavo uredništvu »Slovenca« in »Jutra«.

Kranj, Primskovo, dne 13. marca 1940.

V imenu prizadetih: Peter Ludovik

Uredništvo »Jutra« s tem potrjuje prejem pisma.

30 vrst kolonjske vode, odlično parfu mirnih — toči v vsaki količini. In po nizkih cenah Parfumerija »VENCIS« Tyrševa

* Sprejem novega italijanskega poslanika v Beogradu. V torek jutraj se je pripeljal s orient-ekspresom v Beograd novi italijanski poslanik g. Francesco Giorgio Mamelli z gospo. Na kolodvoru so ga sprejeli odpravnik italijanskega poslanstva Geston Gridotti z gospo, vojni ataše Emilio Cononatti ter celotno osebje italijanskega poslanstva. V imenu našega zunanje ministristva ga je pozdravil namestnik šefa protokola dr. Matić, ki je izrekel tobo dobrodoščilo. Gospa Gridottijeva je poklonila poslanikovim gospe velik šonek cvetja. Novega poslanika je prišel pozdravit tudi ameriški poslanik Arthur Bliss-Lane, s katerim sta stara znanca še iz Amerike. Novi italijanski poslanik se je nekaj časa pomudil na peronu v razgovoru z vsem prisotnimi, potem pa se je odpravil na poslanstvo.

— Pri težki stolidi, napetosti, glavobolu vsled naprtja očisti ena do dve čaši naravnega »Franz-Josefova« grenke vode prebavne organe. »Franz-Josefova« vodo lahko jemljejo tudi bolniki, ki leže, in jo imajo za dobro.

Opi. reg. S. br. 30474-32.

* Izpremembe v sodniški službi. »Slovenec« poroča iz Beograda: Upokojen je Janko Serbec, predsednik okrožnega sodišča v Murski Soboti ter obenem odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje. Za državnega tožilca 3/2 v Mariboru je postavljen dr. Matko Zorjan, starešina okr. sodišča v št. Lenartu. Za starešino okr. sodišča v Prevaljah 3/2 je imenovan dr. Rudolf Adamič, sodnik okr. sodišča v Mariboru. Za okr. sodnika v Mariboru je imenovan Ciri Mikuz, okrajni sodnik v Slov. Bistrici. Za okr. sodnika v Slov. Bistrici je postavljen dr. Milan Gorup, sodnik okr. sodišča v Gor. Radgoni. Za okr. sodnika 7. pol skup. je imenovan v Gornjem gradu Josip Kunič, doslej na okr. sodišču v Laškem. V 4/1 so napredovali okr. sodniki: dr. Josip Dobrovišek, dr. Aleksander Grobelnik, Josip Kokalj, vsi iz Ljubljane, dr. Mirko Kežar iz Maribora, namestnik drž. tožilca v Ljubljani dr. Hinko Lučovnik in starešina okr. sodišča v Slov. Konjicah Andrej Levstik.

* Pravilnik o zaščiti pred letalskimi napadi objavlja »Službeni list« v 21. številki od 13. t. m. Objavljen je drugi del. kemijška služba. Nadalje objavlja odločbo o nadzoru na zlato, pri plačevanju carinskih davščin, popravke v uredbi o spremembah in dopolnitvah uredbe o likvidaciji knetskih dolgov, popravek avtentičnih tolmačenj uredbe o likvidaciji knetskih dolgov, odločbo o dovoljenju kreditov proti »nozemskemu jamstvu ter popravek v naredbi št. 3 o omejitvi prodaje tekočega goriva.

Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jožefove grenčice.

* Opozorilo vojnim dobrovoljcem. V svezdi z izdajo štiriindesetih državnih obveznic vojnih dobrovoljcem namestu zemlje naz je odbor zveze vojnih prostovoljcev zaprosil, da objavijo za javnost siedeče sporočilo: Oddelek za državne dolge in državni kredit finančnega ministristva je začel 10. januarja izdajati 4% ne državne obveznice, ki se dajejo vojnim dobrovoljcem namestu zemlje. Ob tej priliki opozarja glavni odbor ponovno vse zainteresirane dobrovoljce, naj brez skrajne potrebe ne prodajajo teh svojih obveznic, temveč naj izkoristijo dohodke, ki jih obveznice letno nosijo z dospelimi kuponi. Posebno se opozarja dobrovoljci in njihovi zakoniti nasledniki, da se izogibajo raznih posrednikov in spekulantov, ki bodo poskušali dobiti od njih obveznice daleč izpod stvarne vrednosti. Oni prostovoljci, ki jim

je vsekakor potrebna gotovina, da bi urečili življenske prilike svojih rodbin ali pospešili svoja gospodarstva, lahko lombardirajo te obveznice pri Poštni hranilnici in Državni hipotekarni banki. Ti državni zavodi bodo sprejemali v lombard te obveznice samo od dobrovoljcev, ki so jih osebnostno dobili in to v znesku 40% nominalne vrednosti. Obresti za to posojilo bodo krite z dohodki od prodaje kuponov. Za 50.000 din nominalnih obveznic dobi dobrovoljec torej 20.000 din v gotovini. Navodila o načinu lombardiranja dobe dobrovoljci pri Državni hipotekarni banki, Poštni hranilnici in glavnem odboru zveze vojnih dobrovoljcev kr. Jugoslavije. V ta namen bo odbor izdal posebna navodila, ki se bodo na zahtevo dostavila vsakemu dobrovoljcu. Za vsa obvestila se je treba obrniti na glavni odbor zveze vojnih dobrovoljcev kr. Jugoslavije, Beograd, Molerova 24.

* Profesor Ružička častni doktor za greškega vseh učilšč. Poročali smo, da bo letošnji Nobelov laureat prof. dr. Vladislav Ružička 16. t. m. predaval v dvorani Delavske zbornice v Zagrebu. V nedeljo pa bo v avli vseučilišča svečano promoviran za častnega doktorja medicine. K predavanju in svečanosti so povabljeni predstavniki oblasti ter vseh znanstvenih in kulturnih ustanov, zlasti tudi zdravniških društev. Promocijo bosta opravila rektor dr. Živković in dekan dr. Botteri. Prof. dr. Ružička se pripelje v Zagreb v petek ob 23. in bo svečano sprejet. Ob njegovem bivanju v Zagrebu bo njemu na čast več slavnosti.

* Knjižica o Jugoslovanskem odboru v Londonu. Organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani je pravkar izdala brošuro »Jugoslovanski odbor v Londonu«, ki jo je spisal dr. Bogumil Vošnjak. Knjižica je izšla ob priliki 25letnice nastanka Jugoslovanskega odbora kot 2. zvezek Dobrovoljske knjižnice v samozaložbi. Je prvi večji spis v slovenskem jeziku o tej vevlačni organizaciji jugoslovenske organizacije v svetovni vojni, ki si je stekla zgodovinske zasluge za naše osvobodjenje in zedinjenje. Knjižica stane 5 din, s poštnino 1 din več, ter se naroča pri sreski organizaciji vojnih dobrovoljcev v Ljubljani (Franciščanska ulica 10). Knjižica je vredna vsega pripočila.

* O odkritju kovčega pokojnega hrvatskega upornika Evgena Kvaternika so se začele čase razpisali nekateri listi, navajajoč, da je bil kovčeg najden v zagrebiški vseučiliški knjižnici. Zdej pa ravnatelj knjižnice objavlja izjavo, v kateri navaja, da ne gre za nikakšno odkritje, ker je seveda ravnateljstvo knjižnice dobro vedelo za kovčeg. V kovčegu so prejšnje čase bili Kvaternikovi spisi, ki jih je ravnateljstvo stavilo na razpolago pokojnemu pisatelju M. Čiharju-Nehajevu za njegovo študijo o rakovinskih uporu, ki ga je zanetil Kvaternik. Potem so spise shranili v tresor vseučiliške knjižnice, kjer čuvajo rokopise in najdragocenejše knjige. Kvaternikov kovčeg pa so shranili med duplikate, kjer so pod posebnim ključem in kamor razen odgovornega uradnika nihče nima dostopa. V javnost je prišla vest o odkritju kovčega na ta način, da je neki uradnik vseučiliške knjižnice mimogrede omenil nekega svojemu sobesedniku, da imajo v knjižnici kovčeg hrvatskega mučenika. V današnjem navdušenju za narodne junake se je potem razširila vest o odkritju dragocene relikvije in so se listi na široko razpisali o kultu hrvatskega mučenika. In naposled se je odkrilo, da ni bilo nikakega odkritja.

* O novih imenih zagrebiških ulic je mestno poglavarstvo v Zagrebu svoj čas razpisalo natečaj, ki je potekel lani 26. decembra popoldne. Zdej minveže se tretji mesec, vendar doslej še niso bili objavljeni nobeni rezultati. Razpisane so bile nagrade 1000 din. dve po 500 din in šest po 200 din. Uredništvo »Jutrnjega lista« je povprašalo, kakaj rezultat ni objavljen, pa so na mestnem načelnstvu rekli, da se ni urejen ves material, ki je prispel. Vsega je bilo le kakih 100 odgovorov, med katerimi so nekateri originalni, pa tudi smešni predlogi. To se v. d. da predlagatelji želijo, naj bi se zagrebiške ulice krtile po imenih slovenskih mož. kakršna sta dr. Maček ali Meštrovič, da bi tudi navedenih nekaj znamenitih »purgarjev«-nogometišev. Sveda so v predlogih tudi teniški mušketirji.

* Na Hrvatskem morajo učitelji znati orglati. S prenosom kompetenc na banovino Hrvatsko bodo v Zagrebu marsikaj reformirali. Zlasti bo posvečena pozornost vzgoji učiteljskega naraščaja. Listi pravijo da se je že davno čutila potreba, da bi se mladi učiteljski kandidati obvezno učili orglati in igrati na klavir, da bi se tako povečala njihova delavnost pri izobraževanju hrvatskega naroda. Na zadnji škofjski konferenci se je posebno poudarjala želja, da bi mladi učitelji dobili organi in pevovodje. V teku študija se bodo tudi morali seznaniti z narodnim blagom, da bodo pri namestitvi v kateri koli vasi že poznali odnate pesmi plese in običaje. Mladi hrvatski učitelji bodo morali skrbeti, da se ohranijo hrvatske narodne starine.

* Posledice hude zime se že pričenjajo poznati. Z Dolenjskega nam pišejo: Huda zima ni napravila le škode na krompirju, ki je zmrazil v kletih, temveč je mnogo škodila tudi na sadnem drevju in na trsu. Mnogo sadnega drevja je ogolodal znoj, mnogo pa mu je škodoval tudi mraz. Posledice mraza bo točno spoznati šele nekoliko pozneje, ko bo topleje in bo pričelo drevje odganjati. Tudi trt je več pozelo po vinogradih, tako oni deli, ki so bili pod snegom, kakor tudi oni nad snegom. Več je tudi popolnoma zmrazilih in še skoraj suhih. Ker dolgo leži sneg na njivah, je tudi nevarnost da bo pričela ozimna gniti. Soince in topli dnevi so sneg tajali, zemlja je postala mokra in v hladnih nočeh zmruže. Vae to na ozimino kaj slabo vpliva, zato si kmetovalec želi toplega vremena, da bo sneg skopnel in se tako ozimna otme pred gnitjem.

* Orla je ujel v lovišču Goli hrib občine Sodražica, ki ga ima v zakupu g. Adolf Ivan, trgovec v Sodražici, je lovilski

PREMIERA

Edini francoski film, ki je bil v Parizu predvajan istočasno v 40 kinematografih!

NAJVEČJI ZVEZDNICI:
VIVIANE ROMANCE
PIERRE BLANCHARD
George Flamant, Raimu
in drugi

PREBUJENE STRASTI!

Flirt — ljubezen — ljubosumnost in greh... vse strasti, ki napravijo iz človeka grabelljivo zver... Ječa, kazni in pokora.

Rezervirajte si vstopnice!

Slager, ki ga mora videti vsa Ljubljana! Zato vsi v

Kino Slago

tel. 27-30

Danes ob 16., 19.

in 21. uri.

čuvaj ujel konec preteklega mesca planinskega orla (Aquila hrisaetus L.). Orel meri čez krila 2 m 10 cm. G. Ivanc pokloni ta redek plen šolski zbirki v Sodražici. Orel se je ujel v železno past, ki je bila nastavljena lisici.

* Razstava male obrti na ljubljanskem spomladanskem velesejmu. Da se omogoči udeležba na ljubljanskem velesejmu, ki bo trajal od 1. do 10. junija t. l., tudi malim obrtnikom, namerava kr. banska uprava sporazumno z velesejskim ravnateljstvom nakazati v ta namen nekaj brezplačnega razstavnega prostora. Interesenti naj se priprave pisмено ali ustmeno, najkasneje do 15. aprila 1940 pri VIII. oddelku kr. banske uprave na Erjavčevi c. št. 12 z navedbo, koliko m² razstavnega prostora žele.

* Novi grobovi. Na Tyrševi cesti 62. v Ljubljani je umrl g. Rihard Debelak, vlija javni upravitelj v pokopju. Uglednega pokojnika bodo jutri ob 16. spremenili k večjemu počitku. — Na Jesenicah je umrla gospa Minca Tancarjeva v starosti 78 let. Pokopali jo bodo jutri ob 16. — Pokojnika blag spomin, žalujotim naše iskreno sožalje!

* 30 let so se pripravljali prebivalci Bačke Palanke in Boka, čigavo je pristanišče na Dunavu v bližini teh dveh krajev. V pričetku tega stoletja je madžarska vlada uredila moderno pristanišče, ki se je sčasom lepo razvilo in je postalo zelo važno za gospodarstvo otonih krajev. Že davno pred vojno pa sta se skregali občini Bačka Palanka in Boka glede lastništva. In šele te dni je katastrofa uprava v Bački Palanci rešila spor na ta način, da je pristanišče prisodila občini Boka. To se razume, da je Bačka Palanka takoj nato vložila protest pri notranjem ministristvu.

VENCI

LEPI in POCENI

Franciščanska 3, nasproti Uniona, tel. 31-74

»ROŽA«

* Razprava zaradi uboja na dan volitev. V Valjevu se je v torek pričela razprava proti ubijalcem Mirka Korača, ki je kandidiral na listi dr. Mačka, in krojaškega pomočnika Dragana Nikolića. Ubita sta bila na dan volitev 11. decembra 1938. Uboja sta obtožena Milorad Radić, ki je v Valjevu splošno znan kot mesar Plindo, in pa mestni stražnik Ljubomir Simonović. Kakor navaja obtožnica je Radić na dan volitev pričakal Mirka Korača v ulici Vojvode Mišića v Valjevu in ga ustrelil s samokresom. Korač je bil zadet v prsi in se je takoj zgrudil mrtve. Redar Simonović pa je v isti ulici pomeril s puško na Dragana Nikolića in ga takisto ubil. Državno tožilec je predlagal zasiljanje 89 prič iz Valjeva in okolice.

* Avtomobilska nesreča se je zgodila v soboto pri Podbrezju. Zavozil je lastnik avtomobila Janez Pretnar v tovorni avtomobil trdke Slavec iz Kranja. Poleg materialne škode so bile tudi človeške žrtve in sicer je bil precej hudo poškodovan na glavi inž. Plemelj z Bleda, nadalje je do bil poškodbe vozač Pretnar sam in prizadet je tovarnar čipk Vrhunc z Bleda.

* Umor zakoncev Šilbarjev pred sodiščem. Pred senatom v Varaždinu se je v torek pričela razprava proti Mihi Šilbarju in Slavku Jambreku, ki sta v noči od 7. na 8. oktobra 1937 v Radobuju pri Krapini umorila zakonca Janka in Antonijo Šilbar. Sool žena je tudi Mihova žena Ljubica ki je, kakor pravi Jambreka, vedela za zločin. Strašni umor je bil že onkraj predmet razprave in se je zaradi njegove moralne zagrovanosti 10 obtožencev, ki pa so bili vsi oproščeni zaradi pomanjkanja dokazov. Lani je naposled Slavko Jambreka sam priznal, da ga je Miha Šilbar nagovoril k umoru v preiskavi je Jambreka priznal, Šilbar pa odločno tajni in elo začel z glasovno stavko. V 12 dneh je shušal za 6 kg ter so ga morali oddati v bolnišnico kjer so ga brž spet spravili na noge. Razprava se nadaljuje.

* Občni zbor Dravinske podružnice SPD v Slov. Konjicah bo v ponedeljek 18. t. m. ob 20. uri v klubovi sobi v Narodnem domu z običajnim dnevnim redom.

* Odgovor glavne skupščine »Udruženja jugoslovenskih muzičkih avtorjev« (UJMA). Na 17. t. m. v Beogradu sklicirana glavna skupščina »UJMA« se je iz tehničnih razlogov predložila Dan letošnje redne glavne skupščine »UJMA« bo pravčasno objavljen.

* Za malo maturo! Pravkar je izšla pri Akademski založbi v Ljubljani knjižica »Rešitve aritmetičnih in geometrijskih ponavljanih nalog za 3. in 4. razred srednjih šol«. Cena 26 din.

* Dar CMD. Ročbina g. Maksa Velepica, Ljubljana, je poklonila Družbi sv. Cirila in Metoda 200 din, namesto venca na grob pokojne gospe Fani Kurentove, soproge poštnega ravnatelja. Iskrena hvala!

* Za Veliko noč v Trst in Benetke. Informacije in prijave le do sobote 16. t. m. Putnik. (—)

* Danske pomladne p'asche. kostume in obleke nudi najceneje trgovka Gorica, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. Velika izbira štofov ter se izdeluje tudi po meri. (—)

* Narodno Ohranbno delo, ki ga vsi Družba sv. Cirila in Metoda, podpira vsako k'or uporablja razglednice, ki jih izdaja Družba. Za letošnje Velikonoče je založila 6 vrst razglednic. Kupujte CM razglednice! (—)

LJUBOSUMNOST

Loretta Young, Warner Baxter, Virginia Bruce. Ljubezne znamenitega kirurga do dveh žena, ki se ne more odpovedati ne eni in ne drugi. Kritična situacija moderne-ga zakona, prepletena s humorjem in presenečenji. Danes predstavi samo ob 16., 21.

Ob 16., 19. in 21. uri! — Najlepši z bogatim razkošjem izdelani film
JOAN CRAWFORD in JAMES STEWART

KARNEVAL NA LEDU

Atraksije na ledu izjava slovita skupina »The international ice follies« — Ne zamudite ta spored, ki bo nudil mnogo užitka slehernemu gledalcu! Kino Union, 22-21

viškega orkestra, izleti s parniki in motor-nimi čolni, kakor tudi z avtokari po deže-lu. Sport: golf, tenis, veslanje in jadranje. V maju: oficialni pričetek kopalne sezone. Od 2. do 5. maja bodo zaključne tekme v kosark. Dnevno koncerti, plesni večeri in nočne svečanosti. V juniju: prihod tekmovalcev v italijanskem kolearskem dirkanju, svečanosti na čast gostom. Od 14. do 16. junija mojsrške tekme v boks. Dnevno simfonični koncerti, popoldanski čaj in plesni večeri. Prve tekme v jadrnju. Sled obilen spored poletnih svečanosti.

* Protituberkulozna zveza v Ljubljani je založila za velikonocne praznike lične propagandne razglednice po osnutku akad. slikarja M. Gasparija. Cena posamezne-mu komadu je 1 din. Razglednice so bile poslane v prodajo zveznim edincem (krajevnim protituberkuloznim ligam), da bodo javnosti na razpolago. Segajte po njih mirljivo ter podprite z njih nakupom zvezo v borbi proti jetiki.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

VENCI

LEPI in POCENI

Franciščanska 3, nasproti Uniona, tel. 31-74

»ROŽA«

Iz Ljubljane

u— Zaradi uspešne organizacije zaščit-ne službe pred napadi iz zraka je nezog-obno potrebno, da hišni posestniki na notranji strani hišnih vrat nabijejo pre-gledne seznam, natančno kje je glavni plinski zapirak, glavni vodovodni zapirak, glavni hišni odtočni ka-nal in pa tudi kje so elektrostevalci. Opis, kje so te naprave, naj bo jednat in za-nesljiv, da v primeru vaje ali resne po-trebe teh naprav ne bo treba šele iskati. Vse te naprave naj bodo pa tudi vedno naglo dostopne ter vidno označene s po-sebnim napisom. Kakor se oglašje signali za vajo ali resen napad, morajo hišni po-sestniki ali njih pooblaščenici takoj zapre-ti glavni zapirak vodovoda in plina, ker bodo tehnične zaščitne čete strogo nadzo-rovale izvajanje predpisov.

Smučarji, turisti in sportniki!

Uporabljajte dr. KMETOVO MAZILLO IN OLJE ZA SONCENJE. — Dobi se povsod. Zaloga: Lekarna dr. St. Kmet, Ljubljana, Tyrševa cesta.

u— Dobrodelno predstavo v korist bol-nega slovenskega skladatelja Marija Ko-golca priredijo šentjakobčani jutri ob 20.15. Uprizoriili bodo zabavno Nušičevo veselo-ro »Riče« ki je šla 19 krat p. ko odra in sicer vedno pred razprodano hišo. V soboto se igra ponovi. To sta nepreklicno poslednji uprizoritvi te izvrstne veselice, ne kar opozarjamo vse obiskovalce, ki še niso imeli prilike ogledati si to igr. V ne-delja 17. t. m. ob 20. se ponovi izvrstno uspešna 1. a. s petjem in godbo »Pekovska«. Ker je za predstave izredno veliko zani-manje, kupite vstopnice že v naprej od da-nes dalje v društvenih prostorih v Mest-nem domu.

u— Rezervne oficerje (peš. art. konj. in inžen.) ki stanujejo v Ljubljani vabimo, da se udeležijo obveznega predavanja, ki bo v nedeljo 17. marca t. l. ob 10. uri v veliki dvorani »Zvezdec«, Kongresni trg 1/1. V svrhu točne evidence bo vsak ude-leženec oddal pri vhodu na osm. pole na-pisane svoje ime z vojaškim činom in stanovanjem. Podobor Udruženja rezerv-nih oficerjev v Ljubljani.

u— Mestni proračun za l. 1940/41. je finančni minister podpisal in odobril, hkrati pa je finančni minister odobril tudi pravilnik o izvrševanju proračuna z vse-mi določbami o pobiranju mestnih davščin.

u— Predavanje in Jožefovanje društva »Soča« bo v ponedeljek 18. t. m. ob pol 21. v salonu pri »Lexus«. Ta večer nastopi zopet vsakoletni odlični predavatelj g. dr. Vinko Šarabon s temo: »Razdelitev za-kladov sveta«. Kakor vse kaže, bo sedanja vojna v prvi vrsti gospodarska. Zato je predvsem treba vedeti, kako je razdeljeno blago, ki je za vojskovanje posebno važno. Kje je železo in kje je premog? Kakšne so njih odvajalne in dovajalne možnosti? Kje je baker, kje je cink, kositer, srebro, zlato itd.? In predvsem, kje je petrolej, brez katerega je v sedanjem času vojsko-vanje sploh nemogoče? Koliko ga potre-bujemo in kako ga pridobimo? Dalje le, bombaž in kavčuk itd.? Vse to so vpra-sanja, ki se nam ob vsaki priliki vsilju-jejo. Na zemljevidu moremo slediti odgo-vorom na ta vprašanja. Ti odgovori bodo predmet aktualnega pre-avanja, ki bodo tudi za nas zelo poučni. K temu res zani-mljivemu predavanju so vabljeni vsi člani in prijatelji »Soče«. Vstop vsem prost. Pridite, ne zamudite prilike!

u— K. o. Jugoslovanske nacionalne stranke na Vltu bo imela v soboto 16. t. m. ob 20. v salonu gostilne pri Pirnatu redni občni zbor. Poročali bodo tudi dele-gati banovinske in sreske organizacije JNS in OJNS, zato vabimo vse članstvo in omladinca da se obnega zbora udele-žijo v polnem številu.

u— Občni zbor Društva prijateljev prav-ne fakultete v Ljubljani bo v petek. 29. marca, z običajnim dnevnim redom ob

pol 18. uri v dvorani štev. 66 justične pa-lace v Ljubljani.

u— Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo na občni zbor, ki bo v petek 15. marca 1940 ob pol 15. uri v kolodvorski restavraciji Masa-rykova cesta. Uprava.

u— Sokolska mladina na Vltu bo spet uvozila ljubko mladinsko igrice s pet-jem »Kralj Matjaž« v režiji br. Kemperla. Predstava bo v tej sezoni že druga in mo-remo biti zato našim malčkom hvaležni za njihov trud na sokolskem odru. Igrica je prav dobro pripravljena in bo obiš-tvo gotovo z velikim obiskom nagradilo naše male igralce in igralke. Premiera bo v nedeljo 17. t. m. ob 18. uri, repiza pa na praznik 19. t. m. Nabavite si vstopnice pravočasno v pisarni sokolskega doma v nedeljo od 10. ure dalje.

u— Koncert malih harmonikarjev na Vltu. V nabito polni sokolski dvorani so pridelili mali harmonikarji pomladka Ja-dranske straže iz Domžal v nedeljo 10. t. m. koncert, ki je odlično uspel. Obištnvo je navdušeno ploskalo malim umetnikom, ki so že s prvo točko »Hej Slovanci« osvoji-li srca vseh. Spored je bil zelo pester in so ga mali harmonikarji absolvirali v dobrih dveh urah. Zelo so ugajali tudi plesi, ki jih je sestavila gđ. Turšičeva in so jih morali med viharimi ovacijami ponoviti. Zbor, ki šteje 46 malih harmonikarjev, je vodil spretno kapelnik Toni Sameja, ki mu moremo le čestitati. Koncert so zaključili harmonikarji s sokolsko »Le naprej brez miru«, ki jo je pela vsa množica v dvora-ni.

u— Sadjarsko in vrtnarsko društvo na Vltu bo imelo drevi ob pol 20. v ljudski šoli predavanje s skioptičnimi slikami: »O oplojevanju rastlin in o vsebini semenja«. Predaval bo g. Kregar. — V nedeljo 17. t. m. bo ob pol 15. pokazal g. nadzornik Strekelj, kako se obrezuje sadno drevje in trta. Predavanje bo na vrtu g. Aleša v Šoški ulici 4.

u— Zaprišeganje na našem jugu ne-kdaj in sedaj je naslov predavanja, ki ga bo imel g. univ. profesor dr. Metod Do-lenc v soboto 16. t. m. točno ob 18. uri v zbornici dvorani univerze (I. nadstrop-je). K predavanju ima prost pristop vsa-kdo (gospodje in dame), ki se zanima za predmet. Društvo »Pravilke«.

u— Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Mostah priredi drevi ob 20. v ljudski šoli v Mostah predavanje o sestavi zemlje. Predaval bo g. inž. Levstec. Vsi člani in prijatelji vabljeno vabljeno. Odobor.

u— Teden vzgojnih večerov za starše za Bežigradom. Drevi bo predaval g. dr. Fajdiga o temi »Vzgojni pomen katoliške družine kot doživljajnega občestva«. Vabljeno vsi starši bežigradske mladine. Vstop prost.

u— Izlet na Orknejske otoke je tema za-nimljivega predavanja, ki ga bo imela naša neumorna kulturna delavica lektorica na naši univerzi, ga. Fanny S. Copeland drevi ob 18. v beli dvorani hotela Union. Predavanje bodo spremljale številne tudi bar-vaste skioptične slike. K obilni udeležbi! Anglesko društvo.

u— Pedagoško društvo priredi v soboto 16. t. m. ob 18. uri zvečer v dvorani Mi-neraloškega inštituta predavanje. Govoril bo priznani slovenski skavtski delavec in organizator g. Miroslav Zor o temi »Vzgoj-ne oblike v skavtizmu«. Ker je skavtizem svetovni pokret vzgojnega značaja, bo pre-davanje gotovo zanimalo ne samo skavtske kroge, temveč tudi vse naše pedagoške de-lavce. Vstop prost.

u— Kako tečno je naša literarna mladi-na povezana z dogajanjem našega časa, nam bo skušala jutri ob 20. na literarnem večeru v dvorani Delavske zbornice prika-zati petorica mladih slovenskih pisateljev. Iz svojih del bodo čitali Torkar, Klauta, Mrzel, Kranjc in Bartol. Prireditelji upra-vičeno pričakujejo čim številnejšega obiš-ka.

e— Trgovci vsi danes na občni zbor, ki se vrši ob 7. uri zvečer v Narodnem domu v mali dvorani.

u— Danesnja javna produkcija Glasbene akademije in Stednje glasbene šole bo imela naslednji spored: 1) Moniuszko Recitativ in Dumka iz opere Halke. Poje Lipušek Janez, pri klavirju Ogrin Ksenija. 2) Reissiger Fantazija za klarinet. Igra Gunzek Mihael, pri klavirju Hubad Samo. 3) Rimski Korskakov: Arijia Maife iz opere Carjeva nevesta. Zajc: Hajd u kolo. Poje Tiran Marija, pri klavirju Hubad Samo. 4) Mozart: I. in II. stavek violinskega koncerta, igra Gregorc Jurij, pri klavirju Bradac Zorka. 5) Nicolai: Arijia gospe Flut. Poje Zupančič Liličana, pri klavirju Hubad Samo. 6) Reicha: Trio za rogeve. Igrajo: Zupančič Jože, Pokorn Viktor in Ramovš Primož. 7) Škerjanc: Počitek pod goro. Ravniki: Pozdrav iz daljave. La-jovic: Tkalce, poje Polajnar Milica, pri klavirju Seifert Herta. 8) Brahms: Balada d-dur in Schezo es-mol. Igra na klavirju Ogrin Ksenija. 9) Čajkovski: Arijia Lenskaga in Verdi: Arijia Alfrida. Poje Slavotini-Jolč Anton pri klavirju Zupančič Liličana. Produkcija bo drevi ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani. Podrobnosti spored v knjigarni Glasbene Matice. Spored je obenem vstopnica. (—)

ZOOZDRAVNIK
dr. JOSIP TAVČAR
OD 17. do 27. t. m. NE ORDINIRA.
Nebotičnik — tel. 33-93.

u— Sodeč po kritikah evropskih glasbenih središč, bo koncert Poltronierjevega kvarteta v Ljubljani izredno doživetje. To velja za vse Poltronierjeve nastope tudi v mestih, kjer svetovni umetniki niso ravno redki gostje v koncertnih dvoranah. V prvovrstni izvedbi članov Poltronierjevega kvarteta bomo poslušali Mozartov kvartet v b-duru Pick-Mangialicijev kvartet op. 18. v g-molu ter Ravelov kvartet, ki je zlasti vzbudil občudovanje razvijane koncertne publike v vseh velikih mestih Evrope kjer je nastopal zadnja leta Poltronierjev kvartet. Ljubljanski, edini letošnji koncert tega kvarteta bo v petek 15. t. m. ob 20. uri v veliki Filharmonični dvorani. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice. (—)

u— Kakor že javljeno, bo koncertiral pianist Marijan Lipovšek v veliki Filharmonični dvorani prihodnji ponedeljek 18. t. m. Pianist Lipovšek pride v Ljubljano iz Rima, kjer nadaljuje svoje študije in bo izvajal naslednji spored: Scarlatti: tri sonate. Haydn: Sonata v s-duru. Beethoven: Sonata v c-duru op. 53. Drugi del sporeda prinaša dela domačih skladateljev in sicer Premrljove varijacije za klavir, šivčeve dvanaest tonske študije v obliki male klavirske suite, Osterčeve štiri miniaturne in škerjancove Tri nocturne. Nato sledi Debysy s Tremi preludiji ter Chopin s dvema etudama in Scherzo v ha-molu. Na koncert domačega umetnika, ki uživa v našem umetniškem življenju in tudi med koncertnim občinstvom veliko popularnost obožujemo. Vstopnice so v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. (—)

u— JNAK Edinstvo. Danes ob 17. bo seja odbora. Ob 20. bo redni članski sestanek z zanimivim predavanjem. Udeležite se v čim večjem številu!

u— JNAD Jugoslavija. Drevi članski sestanek točno ob 20.15. Reševanje važnih društvenih zadev. Udeležba strogo obvezna.

Iz Maribora

a— Nov prospekt Maribora je izšel v nakladi 20.000 izvodov s slovenskim, srbohrvatskim, nemškim, francoskim, madžarskim, italijanskim, angleškim besedilom itd. Besedilo je sestavilo tajništvo mestnega turističnega odbora. Po pooblastilu kr. banske uprave je redigirala besedilo Tujkoprometna zveza v Mariboru po svojem odborniku ravnatelj dr. Josipu Tominišku.

a— Premiera »Gešec«. Jelka Iglčeva bo nastopila kot Gešja, Marica Brumen — Lubjeva kot Molly, Kovičeva kot Juliette, Gorinskova kot lady Constance, Gorinsk kot guverner mark Imani, Manoševski kot Fairfax, Harastović kot Kitajec, P. Kovič kot Takamini, Kamuščič kot japonski častnik Katana, Savinova kot Mary Worthing. Premiera bo v soboto 16. t. m.

a— Sodobni fortifikacijski problemi. O tej zanimivi temi je prednočnim predaval rezervnim oficirjem v nabito polni dvorani na Aleksandrovi cesti divizijski general g. L. Rupnik. V klenih izjavah je prikazal stanje raznih utrdbenih sistemov naše dobe. Za svoja poučna izvajanja je bil deležen toplega aplavza.

KLOBUKI

v najnovejših barvah in oblikah
BOGATAJ

Ljubljana, Stari trg 14,
Maribor — Gosposka 3,
Radovljica — mesto.

Nizke cene. Stokovna postrežba.
Pred nakupom si oglejte izložbe.

a— Strelstvo v mariborski okolici. Občni zbor poboške strelske družine je pokazal lep napredek strelstva v pretekli poslovni dobi, kar je bilo razbrati ob poročilih predsednika Cafa in ostalih funkcionarjev. Poboške strelce sta prisrčno pozdravila v imenu strelskega okrožja dr. Vauhnik in S. Reja. Pri volitvah je bil izvoljen po večini dosedanjí odbor. Tudi studenski strelci so marljivo delovali. To so pokazala poročila na obnem zboru, ki so jih podali funkcionarji studen. strelske družine s preds. inž. Djordjevićem na čelu. Studenskim strelcem je izrekel priznanje delegat strelskega okrožja S. Reja. Oba občna zbora sta izpričala lep razvoj strelstva v mariborski okolici.

a— Ljudska univerza v Mariboru. Jutri, v petek, priredi Ljudska univerza skupno s Tujkoprometno zvezo in Jadransko trazo predavanje ravnatelja C. Vrginana iz Sušaka o Hrvatskem Primorju Predavanj bo pojasnjeval poučen film »Od Zagreba do Rabac«. Ob 15. bo predstava za dijaštvo.

a— Za koncert APZ vlada tudi v Mariboru veliko zanimanje. Preskrbite si takoj vstopnice pri »Putnikih«. Tam so v prodaji tudi sporedi. Koncert, na katerem bo Akademski pevski zbor nastopil polnošte-

vilno, bo v soboto 16. t. m. ob 20.15 v dvorani Sokola (Union). Ne odlašajte s nakupom vstopnic. (—)

a— Iz Studencev. Drevi ob 19. bo v dvorani deške ljudske šole v Studencih predavanje prof. J. Sedivja o temi: »Moji dijaki, njih profesorji in demokratizacija šolstva«.

a— Odpis davčnih zaostankov. V smislu razglasa davčne uprave za mesto Maribor je vložiti prošnje za odpis davčnih zaostancev do 23. marca t. l.

a— V letošnji zimi prvič čez ničlo. Včerajšnja minimalna jutranja temperatura je bila v letošnji zimi prvič čez ničlo in sicer 0,6 st. C. Višina snega v ravnini je še samo 13 cm. Tezenska postaja napoveduje za mariborski okoliš pretežno oblačno in malo vetrovno vreme. Verjetnost dežja.

a— Hlapci Jernej. Bridka je usoda tistih železničarjev, ki so bili nastavljeni po letu 1925, pa jim niso bila šteta službena leta za napredovanje in pokojnino, ki so jih odslužili pri železnici pred nastavitvijo. Neštoletni prošnji in vlogi je bilo, pa brez uspeha. Njihova pokojnina znaša komaj par sto din mesečno. Jutri, v petek 15. t. m. ob pol 15. se zbore prizadeti v dvorani dvorani na Ruški 7. da se posvetujejo o nadaljnjih korakih za zboljšanje bednega položaja.

a— V tajni razpravi je mariborski mali senat obsodil na tri leta zapora 22 letnega Stefana Graifonera iz Sv. Petra nižje Maribora, ker je 3 decembra 1939 v Pernici v Slov. gorah do smrti zabil pokojniškega sina Ivana Senekoviča. Soboten je bil tudi Jožef H., ki pa je bil oproščen.

a— Blažina v Dravi. V zvezi z včerajšnjim poročilom o vplavi v mestni socialni politični urad dodajamo da so našli ukraden ročno blažino v Dravi ob Pristanu. V blažini ki je bila zaklenjena so ostali samo dokumenti in hranilne knjižice, o 3000 din pa ni bilo nobenega sledu.

Iz Celja

e— Akad. slikar Albert Sirk bo razstavil v Beogradu Slikarske razstave »Srbske Lade«, ki bo otvorena 7. aprila v Beogradu, se bo na povabilo udeležil kot edini slovenski umetnik akad. slikar gosp. Albert Sirk v Celju in bo razstavil v Beogradu šest svojih slik.

e— Velik uspeh simfoničnega koncerta. Združena orkestra celjske Glasbene Matice in godbe 39. pp. sta priredila v tork zvečer v celjskem gledališču I. simfonični koncert, ki je bil zelo dobro obiskan in je dosegel velik umetniški uspeh. Nastopil je velik orkester, ki je štel 50 članov. Celje je končno dobilo velik in visoko kvaliteten simfonični orkester, ki bo igral v celjskem glasbenem življenju gotovo še veliko vlogo. Prvi njegov nastop upravičuje najlepše naše. Orkester je homogen, zasedba godal in pihal je močna in skrbno razporejena. godbeniki razpoložajo z zelo dobro tehniko in sledijo vsakemu mišljaju dirigenta. Orkestralni korpus zveni polno, je uglasen in izločen ter eksakten in izvajanju in enoten v občutju, dinamiki in

diferenciaciji. Ravnatelj celjske Glasbene Matice g. Karlo Sancin je najprej dirigiral Griegovo Poklonitveno koračnico iz suite »Jorsalfar«. Mogočno delo nordijskega romantika je zvenelo veličastno in je bilo izvedeno v velikem stilu. Vojaški kapelnik g. Pero Fabijanović je dirigiral Schubertovo simfonijo v h-molu (nedovršeno). Orkester je to harmonično barvito in globoko občutno delo izvajal z veliko fineso in neoporečno tehniko. Pod vodstvom istega dirigenta je nato precizno in učinkovito izvajal folklorno zanimivo, harmonično pestro in odlično instrumentirano delo g. Pera Fabijanovića Simfonične miniature šte. 1 in Dvočakov učinkoviti Slovanski ples šte. 6. Ob zaključku je ravnatelj g. Sancin dirigiral Haydnovo VI. simfonijo v g-duru (sudar pavk). Orkester je podal to tipično haydnovsko delo v klasičnem stilu in točni interpretaciji. Gg. Pero Fabijanović in ravn. Karlo Sancin sta se izkazala kot dirigenta velikega formata in sta bila za izredni umetniški večer z orkestrom vred deležna navdušenega priznanja. Celje je lahko na ta orkester in na I. simfonični večer ponosno. Upamo, da bomo imeli kmalu priliko slišati v kratkem še II. celjski simfonični koncert. — R. P.

e— Drugo predavanje za rezervne oficirje bo drevi ob 19. v veliki dvorani Narodnega doma. Udeležba je obvezna.

e— Združeni trgovci za mesto Celje sporoča vsemu članstvu in kupovalcem občinstvu, da bodo trgovine v območju celjske mestne občine na praznik sv. Jožefa 19. t. m. odprte od 7.30 do 12.30. Na veliko soboto 23. t. m. bodo smele biti trgovine na drobno odprte samo do 17., trgovine na debelo in druge trgovske pisarne pa bodo vse popoldan zaprte.

e— Oddaja občinskih zemljišč. Mestna občina celjska bo oddala v ponedeljek 18. t. m. v najem zemljišča, njive in travnike in sicer ob 8. pri okoliškem pokopališču, ob 10. pri mestnem pokopališču, ob 14. na bivšem Rajerjevem posestvu in ob 16. na Sp. Lanovcu. Najemnino je treba plačati takoj po dražbi.

e— Umrja je v tork na Mariborski cesti 3 v 85. letu starosti ga. Helena Kubišta, vdova po znanem celjskem kapelniku in skladatelju. Pokojna je bila odlično narodna in izredno blaga žena. Pogreb bo danes ob 17. iz mrtvašnice na okoliškem pokopališču. Pokojni bodi ohranjen lep spomin. svojcem naše iskreno sožalje!

e— Cestna mižerija. Sneg, ki ga mestna občina ni mogla spraviti z mestnih trgov in ulic, sedaj polagoma kopni. Južno vreme pa je izpremenilo nekatere ulice z dosedanjimi kupi snega in ledu v blatne brozge, ki povzročajo prebivalstvu novo »veselje«. V tem pogledu ima prvenstvo Vodnikova ulica, ki je postala sedaj vprav neprehodna. Ker so jeseni in pozimi kanalizirali ulico in jo prekopali, je cestišče docela mehko in tako polno blata, da mora človek gaziti po njem do gležnjev, če hoče čez ulico. Ali občina tudi nima denarja za čiščenje v blatu plavajočih ulic?

e— Srečke za novo, 40. kolo drž. razredne loterije so prispile in jih dobite v podružnici »Jutra« v Celju.

Gospodarstvo

Za sirovine bi moralo biti dovolj deviz na razpolago

Uprava zagrebške borze je izdala obširno letno poročilo o lanskem borznem poslovanju. Pri navajanju glavnih momentov iz razvoja našega gospodarskega življenja poročilo zlasti podrobno razčlenjuje vpliv dela Narodne banke na splošni gospodarski razvoj. Obravnavajoč problem uvoza sirovin iz neklirinskih držav pravi poročilo med drugim:

Znano je, da so pred začetkom vojne šla naša prizadevanja za tem, da se olajša izvoz kmetijskih pridelkov, kakor tudi ostalih naših izvoznih produktov. Toda z začetkom vojne je v vseh državah, tako v vojskujočih se kakor nevtralnih, nastalo vprašanje uvoza in sicer uvoza sirovin. V današnjem času je največji problem za razvoj vsakega narodnogospodarskega življenja, pa tako tudi našega, problem uvoza sirovin, ki so potrebne za zagotovitev normalnega gospodarskega in socialnega življenja. Zavezojo tega je nadaljni razvoj naše gospodarske delovnosti vsehakor tesno povezan z možnostjo nabave sirovin iz tujine za potrebe naše industrije in trgovine, da ne govorimo tudi o morebitnih sirovin-

skih rezervah.

Glede na dejstvo, da je prebitek v naši trgovinski bilanci dosežen na račun uvoza sirovin, kakor so bombaž, volna, predvilo, železo, razne vrste premoga, sirove kože in podobno, katere so nam neogibno potrebne za normalen gospodarski razvoj, se aktivnost naše trgovinske bilance ne more smatrati za ugoden pojav. Potrebno je torej, da devizni odbor Narodne banke pri podeljevanju dovoljenj za uvoz sirovin postopno liberalno in s tem omogoči uvoz teh v čim večjih količinah. Narodna banka mora v današnjih razmerah dati prednost uvozu potrebnih sirovin pred skrbjo za povečanje deviz. Poročilo uprave zagrebške borze naglašja, da je bil dotok deviz v našo državo zaradi povečanja izvoza v zadnjem času, zlasti v zadnjih dveh mesecih, mnogo večji kakor poprej. Ves ta dotok da bi bilo treba porabiti za povečanje uvoza sirovin namesto za povečanje deviznih rezerv, če se že neče v to svrho porabiti del zlate podloge, ki je sicer zato tu, da se v kritičnih momentih konsumira.

Na vinskem sejmu v Ptuju so se sklepale kupčije

Ptuj, 13. marca. Ob veliki udeležbi povabljenih gostov je bila v nedeljo dopoldne slovesna otvoritev vinske razstave in vinskega sejma v Ptuju, v lepo opremljeni dvorani Osterbergerjevega hotela. Razstavljeni je bilo 173 vrst vina. Istotam sta bili v posebni sobi razvrščeni oprema za vinarski muzej, ki bo v bližini bodočnosti odprt svojemu namenu, in pa razstava Tujkoprometne zveze, ki je prikazovala v besedi in sliki lepoto naših Haloz in Slovenskih goric.

Pri otvoritvi, katere se je udeležil tudi načelnik kmetijskega oddelka pri banki upravi inž. Podgornik, so vsi govorniki poudarjali pomembnost takih razstav. Po otvoritvi so si gostje ogledali razstavljeni prostor, kjer je postajalo zaradi prihajajočih obiskovalcev zelo živahno. Tu so pokušali vina, obenem pa so se začele sklepati kupčije. Na vinski razstavo so prihitali obiskovalci celo iz Zagreba in z Gorenjskega. Zanimanje za nakup vina je bilo zelo veliko in so ga samo na sejmu prodali nad 300 hl. Mnogo kupčij pa je bilo sklenjenih še na domovih posameznih razstavljalcev. Razstava je bila zaključena v ponedeljek zvečer. Vseh obiskovalcev je bilo nad 600. Vsekarer je končna bilanca zelo zadovoljiva in ima prav gotovo tudi velik gospodarski uspeh. Tovrstne razstave in vinski sejmi bodo odslej redno vsako leto Upamo, da bo tudi vsako leto naraslo število obiskovalcev iz bolj oddaljenih krajev, ko bodo spoznali prvovrstno kakovost vina iz Haloz in iz Slovenskih goric.

Gospodarske vesti

— Prijava delniškega kapitala tujega izvora. V zvezi z odlokom finančnega ministra od 18. oktobra l. 1939. se opozarja, da delniške družbe v državi, pri katerih je

na v javnem prometu, o čemer bo odločala uprava državnega monopola na predlog komisije, ki bo sestavljena iz delegatov ministrstva za vojsko in morarico, uprave državnih monopolov in banovine Hrvatske. Za bendinske potrebe vrhovne državne uprave bo izdajal dovoljenja finančni minister.

— Električna centrala v Beogradu zahteva, da se skupni davek na termične aparate zniža. Spričo zlih posledic, ki jih lahko ima visoka obremenitev aparatov za termični tok s skupnim davkom, je tudi električna centrala v Beogradu izročila finančnemu ministru predstavko, v kateri zahteva, da se obremenitev teh aparatov s skupnim davkom vrne na prejšnjo stanje, to je od 24% na 8% vrednosti. V predstavki se zlasti poudarja prizadevanje, s katerim so električna centrala v Beogradu in druge centrale v državi skušale čim bolj modernizirati gospodinjstva. Podražitev teh aparatov bi imela za posledico le manjšo rabo toka v gospodinskem svrhu.

— Na Dunaju se je ustanovila družba za pospeševanje gospodarskih zvez bivše Avstrije z južnovzhodnimi državami. Pod pokroviteljstvom gospodarskega ministra dr. Funka in komisarja Burekda se je na Dunaju ustanovila nova družba, katere namen je pospeševanje gospodarskih in kulturnih vezí med Nemčijo, zlasti bivšo Oostmarko, in južnovzhodnimi državami. Nova družba se imenuje Südosteuropä-Gesellschaft.

— Tolmačenje urodb e kontrol cen. Ministrstvo trgovine in industrije je obvestilo Zbornico za TOI v Ljubljani, da spada pod uredb e kontrole cen vsakršni premoč ne glede na to, za katere svrhe se uporablja.

— Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice, z. z. n. j. v Ljubljani izplačuje od 15. t. m. vse vloge, ki dne 1. marca l. 1935. niso presegale zneska 5000 din. Vse te osvobodene in nedvigljene vloge se bodo po 30. juniju l. 1940. prenesele na novi račun in se bodo obrestovale po normalni obrestni meri.

— Dobave. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 16. t. m. ponudbe raznega azbestnega materiala in raznih meril, do 18. t. m. pocinkane žice, med v palicah in železnih zakovic, do 20. t. m. borovih desk in do 22. t. m. profilov iz medi. — Stab mornarice v Zemunu sprejema do 17. t. m. ponudbe za dobavo linoleja, lepila in jelenovih kočic. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 18. t. m. ponudbe za dobavo dinamita žice, do 1. aprila cevi za vrtanje. — Direkcija državnega rudnika v Senjskem Rudniku sprejema do 2. aprila ponudbe za dobavo šipk za električno varjenje. — Hidroplanska komanda v Divuljah sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo drobnice za kamen in trofaznega motorja za pogon drobnice. — Vojnotehnični zavod v Hanrljevu pri Skoplju sprejema do 12. aprila ponudbe za dobavo 20.000 kg premoga.

— Licitacije. Dne 20. t. m. bo v intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo večje množice ovsa, slame in sena, 21. t. m. bo pri komandi rečne flotilje v Novem Sadu licitacija za dobavo drv, 22. t. m. pri zavodu za izdelavo vojne opreme v Beogradu in istočasno v Zagrebu licitacija za dobavo kočev za konje, 23. t. m. v tehničnem oddelku izpostave banske uprave v Splitu licitacija za izdelavo mizarskih del v novi banovinski zgradbi v Splitu, 24. t. m. v intendanturi pomorske obalske komande v Splitu licitacija za dobavo drv. Pri upravi vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu bo 18. tega mesca pismena pogodba za dobavo raznih pisarniških potrebščin, orehovih desk, raznega preciznega orodja, (mikrometrov, mikroskopolov in drugega) in orehovica izdelanega lesa. 20. t. m. raznih gumijastih in platnenih ceví, podzemnega armiranega in telefonskega kabla, raznih legur, raznega papirja, kartona in etiket, 21. t. m. raznega električnega materiala, razne dinamske žice, z gumo izoliranih vodov in jeklenih manesmanovih ceví. 22. t. m. jeklenih trakov. 29. t. m. raznih obličev za rezanje zavolov. Predmetni oglasi so v Zbornici za TOI v Ljubljani na vpogled.

— Dobava. Razpis dobav živilskih potrebščin in premoga za Delavski dom v Ljubljani je bil objavljen v »Službenem listu dravske banovine« z dne 9. t. m.

— Nove takse v zemljiškoknjižnih zadevah. V finančnem zakonu za l. 1938/39. so bile povišane takse postavke v zemljiškoknjižnem postopanju. Z uredb o zidanju in opremljanih posloj in ureditvi zemljiških knjig je bil uveden v veljavo od 15. septembra l. 1939. sodni doprinos k taksum v obliki nove takse v sodni markeah. V »Službenih novinah« z dne 23. decembra l. 1939. je bila objavljena uredba o spremembah in dopolnitvah zakona o takсах (prenosa taksa za kupne pogodbe in ceslje, taksa razpredelnica za dediščine in daritve itd.). Vse te spremembe in poviške je obdelal zemljiškoknjižni ravnatelj v p. g. Anton Spendé v dodatku k svojemu v l. 1937. izdanemu delu »Zemljiška knjiga« (pomen in sestava zemljiške knjige, prošnje, listine, takse, vpisi v zemljiško knjigo). Ta knjiga je bila deležna laslave ocene v »Slovenskem pravniku« in vseh slovenskih dnevniki. Dodatek je sestavljen v zelo pregledni obliki s takšno tabelo za dediščine in daritve, s taksumi za overjevanje enega ali več prepisov itd. Cena 8 strani obsegajočega dodatka s poštnino vred je 10 din. Knjigarne imajo običajni popust. Naroča se pri Blaskovici tiskarni v Ljubljani. Od »Zemljiške knjige« je še nekaj izvodov v zalogi. Cena knjige, vezane v fino črno platno, z dodatkom vred ostane nezvišana 44 din. Plačljivo po položnicah, ki bodo pridejane vsaki pošiljki, ali pa v naprej po nakazilu.

Borze

13. marca

Nemške klinrške marke notirajo nespremenjeno 14.70 — 14.90. Grški boni so notirali v Zagrebu in Beogradu enako 30.40 — 31.10. Bolgarski klinrški čeki so notirali v Beogradu 95 — 98. Tečaj na svobodnem trgu so se ravni nesprenjeno po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je iskala Voljna škoda po 432, a ponudb ni bilo. Tudi v Beogradu je bila Voljna škoda brez zaključka. Na zagrebškem efektivnem tržišču je bil zaključek le v Trbovljah po 235.

Devize

Ljubljana, Službeni tečaj: London 166.40 — 169.60, Pariz 94.05 — 96.35, New York 4425 — 4485, Curih 995 — 1005, Amster-

Zoper prehlad in glavobol
vzemite 1-2
ASPIRIN
tablete
Ni drugega zdravila po imenu »Aspirin«, temveč edino-le »Bayer«-jev Aspirin.
Opf. reg. pod št. 37492 od 22. XII. 1929.

dam 2351 — 2389, Bruselj 721.50 — 763.50. Tečaj na svobodnem trgu: London 205.57 — 208.77, Pariz 116.24 — 118.54, New York 5480 — 5520, Curih 1228.18 — 1238.18, Amsterdam 2903.63 — 2941.63, Bruselj 928.13 — 940.13.
Curih. Beograd 10, Pariz 9.57, London 16.89, New York 446, Bruselj 75.6750, Milan 22.52, Amsterdam 236.95, Berlin 178.75, Stockholm 106.15, Oslo 101.30, København 86.15, Sofija 5.50, Budimpešta 79.50, Atene 3.35, Bukarešta 3.40.

PROTI KAŠLU
poskusite lahko
GUAJACOL-SIRUP
REMEDIA
(GUAJACOL-PERDYNAMIN)
za odrasle in otroke
Dobiva se v vseh lekarnah.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Voljna škoda 432 den., 6% šumske 66.50 den., 4% severne agrarne 50.50 den., 6% dalm. agrarne 69.50 bl., 6% beguške 77 den., 7% stabiliz. 95 den., 7% invest. 98 den., 7% Seligman 100 den., 7% Blair 90 den., 8% Blair 98 den.; delnice: Narodna banka 7550 den., Sečerača Osijek 180 den., Isis 30 den., Trbovlje 235 — 240.

Beograd. Voljna škoda 430 — 432, 6% šumske 69.25 — 70, 4% severne agrarne 51 — 52, 4% agrarne 53 — 53.50, 6% dalm. agrarne 71.25 — 71.75, 6% beguške 77 — 77.50, 7% stabiliz., 97.50 den., 7% invest. 99 — 99.50, 7% Seligman 101 den., 7% Blair 91.50 den., 8% Blair 99 den., PAB 189 — 191 (188 — 190); drobn. kosi: Narodna banka 7480 den. (7500).

Blagovna tržišča

Zito

+ Chicago (13. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za maj 102.75, za jul. 100.6250, za sept. 99.50; tršica: za sept. 57.1250.

+ Winnipeg (13. t. m.). Začetni tečaj: pšenica: za maj 88.1250, za julij 89.50, za sept. 90.75.
+ Novosadska blagovna borza (13. t. m.). Tendence za turšico čvrsta. Pšenica: baška, okolica Novi Sad 202 — 204; sremška 199 — 201; slavonska 200 — 202; gornjebanatska 200 — 204; gornjebaška 200 — 202; baška ladja Tisa 206 — 208 k; baška 163 — 165. Oves: baški, sremški in slavonski 164 — 166. Jčmen: baški in sremski 64/65 kg 172.50 — 175. Koruza: baška pariteta Indija in pariteta Vršac 154 — 155. Moka: baška in banatska »og« in »og« 310 — 320; »2« 290 — 300; »3« 270 — 280; »4« 250 — 260; »7« 220 — 230; »8« 142.50 — 147.50. Otrobi: baški in sremski 135 — 137.50; banatski 132.50 — 135. Fižol: sremski beli brez vreč 415 — 420.

Prireditve v Bariju

Zdaj je končno določen spored prireditve, ki se bodo vrstile v toku slavnostnih tednov maja in junija v Bariju. Te prireditve so:

Svečanost v čast s. Nikolaju; sedma skladalna umetnostna razstava; tretje apuljsko darilo za sliko apuljske pokrajine; druga albanska nagrada za kakšno sliko iz Albanije, narodni kongresi in konferenca, sestanek provincialnih pokrajinskih uradov za tujski promet, velike prireditve v Ope-ri, veliki zborovski koncerti na prostem; zborovanje domačega in inozemskega tiska; sportne in vodne prireditve.

Prireditve, ki so v zvezi s prošlavo sv. Nikolaja, so bile posebno skrbno pripravljene, kajti sijaj vse svečanosti in posameznih prireditve naj bi jo želji prirediteljev imel pečat modernega in umetniškega skupnega vtisa. Izmed razstav bosta posebno pomembni oni dve, ki bosta v zvezi z natečajem za apuljsko in albansko nagrado. Ze doslej so te razstave imele vedno velik uspeh, tokrat pa bodo še povečane.

Opera bo podala celo vrsto umetniško visoko vrednih predstav, ki bodo vzorne zaradi izbire oper, zaradi slovečih pevcev in zaradi prvovrstne priprave orkestra, zbora in pozornice, kakor tudi opreme. Kot zborovski koncert na prostem se bo izvajala Perosijsko »Vstajenje« na dvorišču bazilike ob sodelovanjem velikega zbora in slavnih solistov.

Zborovanje inozemskega in domačega tiska v Bariju pa ima namen dovesti semkaj najbolj znane zastopnike domačega in tujega tiska in jim s številnimi, že določenimi ogledi in izleti vtis o pokrajinskih, zgodovinskih, umetnostnih in gradbenih znamenitostih in lepota.

Izmed prireditve na vodi bo poleg poljudnih v sporedu že določenih prireditve zlasti tekmovanje »Gozzijeve« posebno zanimivo, ker se ga bodo udeležili mornarji iz vse Angije.

Grebało za jarke na fronti

Na zapadnem bojišču se poslužujejo Nemci orjaških grebal, ki kopljejo pasti za tanke in jarke za vojake

Zmaga ni lahka stvar

Končni uspeh vojne ne zavisi od morebitnih srečno izvojevanih bitk

»Kölnische Zeitung« obravnava v nekem uvodniku problem zmage in pravi, da ne gre za zmago v posredni bitki, temveč za končni uspeh kakšne vojne. Karel XII., švedski kralj, ki je v celni vrsti vojnih pohodov porazil svoje nasprotnike in na zadnje končal s katastrofo, se v tem smislu ne more imenovati zmagovalec. Niti Hanibala ni šteti med zmagovalce, kajti sadi njegovih zmag v bitkah mu ni bilo usojeno pobrati. Zadnji primer neplojnih zmag v bitkah predstavlja usoda Nemcev v svetovni vojni.

Pravi zmagovalci so bili možje, kakor Julij Cezar, Cromwell, Friderik Veliki. Tudi Aleksandra Velikega je šteti med nje, čeprav je še premlad, preden je dovršil svoje delo, umrl za malarijo. Glede Na-

poleona I. se je težko odločiti. Mnogo let je v svojih vojnah dosegal končne zmage, tako da je imel skrivnost zmage resnično v rokah. Na koncu pa mu je zmaga vendarle zdrknila iz rok. Zakaj? Zavedati se je treba, da v vojnah ne gre samo za vojaško-tehnična vprašanja. Skrivnost zmage je v moralnem prekašanju nasprotnika. Brez tega je mogoče, da talentirani vojskovodje z armadami, ki se odlikujejo v vojaškem pogledu, dosegajo pač zmage v posrednih bitkah, ne da bi mogli končno zmago obdržati v svojih rokah.

Tako bo tudi v tej vojni. zato trenutnih vojnih poročil, ki govorijo o tej ali oni zmagi, ne smemo jemati prereno. Prava zmaga bo razvidna šele na koncu.

Rekorder med ločenci

Filozof Hieronim je imel dvajset žen

Danes se čudimo, če se neki človek po dveh, treh ločitvah odloči, da se bo še enkrat poročil. O rekordu v vrsti poročaj običajno iz Amerike. Toda rekorderja v tem pogledu je imela po vsej priliki vendarle Evropa. Seveda je že 1500 let mrtev, a njegova zgodba je dovolj zanimiva, da jo je vredno povedati.

Ta mož se je imenoval Hieronim. Poročil se je v starosti 69 let, ko si je kot

filozof pridobil velik sloves, z neko vdovo Bariso. Toda Barisa je bila že njegova 20. žena, kajti vse njegove prejšnje žene so mu bile umrle. Vzrok teh smrti ni znan. Toda modrijan je bil tudi že 20. Barisin mož, kajti doživljala je isto usodo kakor on. Če hočete po vseh takšnih izkušnjah postati še enkrat zakonec, morate biti kot mož seveda že pravi filozof, dočim je bila Barisa kot ženska lahko vesela, da je le še enkrat prišla pred oltar.

»Prstan mi je vrgla v glavo«

Posledica — trčenje dveh avtomobilov...

V New Yorku se je moral zagovarjati te dni mož, ki so ga obtožili, da je s svojim avtomobilom tresel v drug voz. Po nezgodi pa se ni brigal za nič in jo je mirno odkuril naprej. Mož, ki je bil videti popolnoma zrušen, je vse priznal, a je navedel sledeče v svoj zagovor:

»Tistega dne sem imel spor s svojo zaročenko. Zaroka se je razdrla. Vrgla mi je zaročni prstan v glavo. V tem razpo-

loženju nisem v resnici ničesar opazil, niti ne trčenja.«

Policist, ki je prvi ustavil voz, je potrdil, da je napravljal mož pri krmitu popolnoma zmeden vtis in da med zasliševanjem sploh ni pazil na vprašanja, temveč je imel vsak trenutek prstan iz žepa ter ga gledal. Sodnik je bil uviden in ga je oprostil.

Vsak trenutek bo zagrmelo

Francoski topničarji na zapadnem bojišču nabijajo topovsko žrelo z izstrelkom

Četvorčki

v kraljestvu tigrov

Lepa tigrice Šarna, last Hagenbeckovega cirkusa, ki so jo obiskovalci zelo občudovali, je te dni spravila na svet četvorčke, tri samičke in enega samca. Že to je samo na sebi dovolj redko, da bi tigrji v ujetništvu dobili zarod, a še prav posebno redki so primeri tako številnega blagoslova kakor v tem primeru. Mati in mladiči se počutijo zelo dobro in Šarna skrbi za svoje otroke s ganljivo vnemo.

Če še ne veš, zdaj izveš:

da pričakuje kitajski maršal Čenštajšek še najmanj dve leti vojne z Japonci na Kitajskem;

da so na Švedskem zaradi vohunstva prijeli nemškega zdravnika dr. Williija Michaela in zasebnega uradnika Oskaria Steinberga;

da je bil v Ameriki prošle dni izvršen prvi večji skupinski polet dvanajstih »letičih trdnjav«;

da se je zasedala peta italijanska pomorska divizija z dvema oklonicama in več torpedovkami pred Valono;

da so začeli Rusi v okolici Chomina na Poljskem kopati prekop, ki bo vezal Dnepar in Nijem. Prekop bo meril v dolžini 500 km in bodo pri delih zaposlili 30.000 poljskih delavcev, ki se nahajajo v sovjetskih taboriščih;

da je angleška vlada zaradi nenavadno velike porabe čokolade med civilnim prebivalstvom in v vojski kupila vso letošnjo žetev kakava v Afriki, ki znaša nad polovico celokupne svetovne produkcije;

da so v Trzinu pri Trstu spustili v morje novo italijansko motorno ladjo »Sebastiano Vernieri«, ki bo popolnoma dovršena čez 40 dni in bo potem odšla na prvo vojno;

da je nastal v švedski tvornici orožja v Husavarni ogenj, ki je uničil del tvorniških objektov;

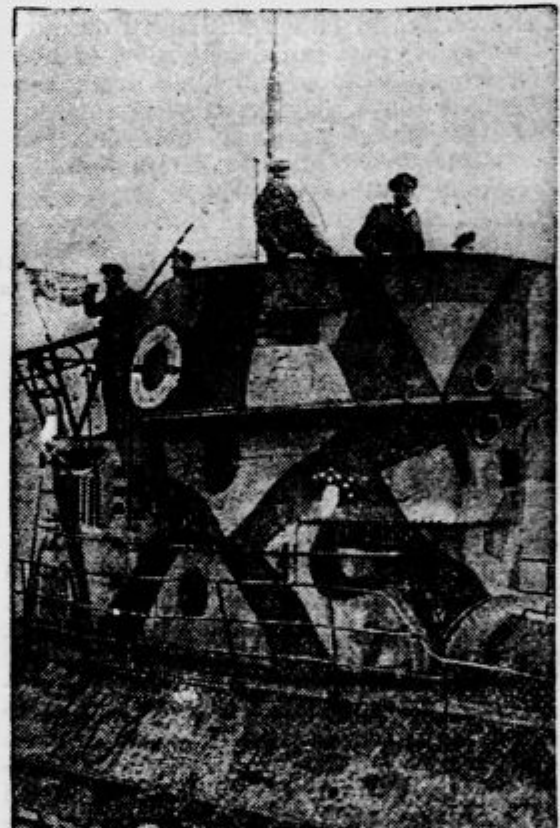
da bodo v Madridu v kratkem otvorili novo mestno četrt s 400 hišami in 3000 prebivalci;

da pričakuje soproga grškega prestolonaslednika princesa Friderika radostnega dogodka;

da meri največja ladja na svetu, »Queen Elisabeth« v dolžino 314 m;

da namerava ameriška vlada po povratku Wellesa v Washington predlagati vladam evropskih držav 30 dnevno oremirje; da je prispela žena ameriškega delegata Wellesa na enotedenski odmor v Rapallo

Zopet doma

Posnetek nemške podmornice, ki se je po napornih vojniških vrnila v domače pristanišče, da obnovi zalogo

Kozarec vode kot rešitelj

Z lisicami na rokah pred 2.000 gledalci

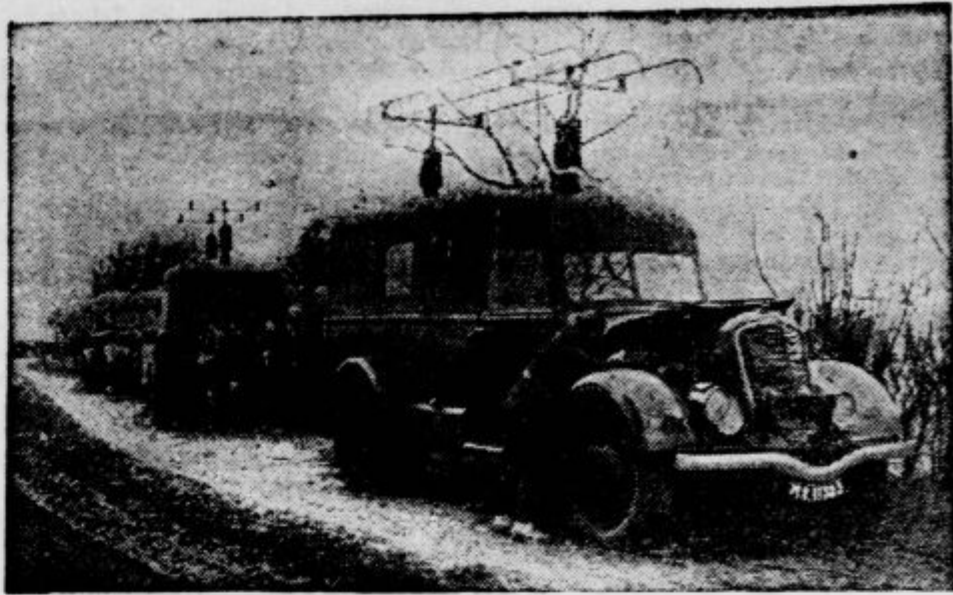
Kako je Houdinija, najsilavnejšega odvezovca vseh časov, nekdo reši kozarec vode, je sam pripovedoval. Pozvali so ga, naj se reši lisic, s katerimi so mu zvezali roke in za katere bi moral imeti ključ. Mož je pa tako zaupal svoj spretnosti, da je nastopil s temi lisicami pred dvatisočlavo publiko.

Nekoliko minut je minilo. Houdini se ni mogel osvoboditi, prejšje je vol ure. prešla je ura. Houdini je bil še vedno zvezan. Tedaj je prosil svojo ženo, naj mu prinese

kozarec vode. Deset nadaljnjih minut in lisice so zletele na oder. Houdini se je bil osvobodil.

Pozneje je v ožji družbi priznal, da je bil po eni uri spoznal, da se s svojo spretnostjo ne bo mogel rešiti, zato je naprosil svojo ženo, naj mu prinese kozarec vode. Pri tem ji je zašepetal, da mu mora na vsak način priskrbeti ključ. Res je ključ dobila, ga skril v kozarec in prinesla na oder. Houdini je izjavil, da bi rajši nekolikokrat gledal smrti v obraz, nego doživel še kdaj podobno situacijo.

Načrto na bojišču

Francoski vojaški avtomobil za prenos radijskih sporočil so opremljeni s posebnimi antenami

Izumitelj torpeda

Mož z dobrimi idejami, tehnično nadarjenostjo, a slabim trgovskim duhom in še slabšimi živci

Torpedi imajo v moderni vojni, naj si bode vodni ali zračni torpedi, veliko ulogo. Vse jih pozna. Zgodovina njihovega nastanka pa je bila še pred nedavnim zavita v temo, kakršna obdaja pogostoma vojne skrivnosti. Sedaj je razvidno iz neke objave na Švedskem, da je bil prvi izumitelj torpeda inženir Anton Zandahl. Šele poleti 1864. je bil s svojo konstrukcijo tako daleč, da je lahko mislil na javno predvajanje. To predvajanje je hotel izvršiti na jezeru Hammarbyju. Tam se je zbralo tudi na tisoče ljudi, da bi opazovali, kako bo prvi torpedo startal in se razpočil.

Zandahl je bil mož z dobrimi idejami, mnogimi tehničnimi talenti, toda z neverjetno slabim trgovskim duhom. Tako se je zgodilo, da se je švedska vlada zanimala za Zandahlovo izum. ni pa preprečila njegovega istočasnega pogajanja z Rusi.

Rusi so bili hitrejši, a tudi manj zanesljivi. Ponudili so mu za njegovo konstrukcijo torpeda in tudi za novo brzostrelna puško smešno ceno 7000 rubljev. Plačali so mu na račun samo 500 rubljev, ostaneč bi dobil pozneje. Zandahl je začel odnehati. Ruske poslovne metode mu niso ustajale in je stopil spet v zvezo s švedsko vlado.

Prišlo je do čudnega kolebanja sem in tja. Ko je izumitelj končno svoj torpedo predvalil švedskim strokovnjakom, se je izkazalo, da je neka tajna roka izvršila sabotažni manever. Zandahl je izrazil živce in je začel pisati besna pisma in še slabše brošure proti vsem mogočim ljudem. Medtem je njegova ideja šla v svet. Izkoristili so jo, kakor so vedeli in znali. Vsi so imeli od nje dobiček, samo Zandahl ne, ki si je s svojo živčnostjo zapravljal vse uspehe.

Petrolej in premog

Nemška vlada skrbi v sedanji vojni najbolj uvoz petroleja ter izvoz premoga. Da bi se ti dve važni vprašanji rešili v korist Nemčije, je nemška vlada sklenila sporazum s Rumunijo, zdaj pa se še vedno pogaja s Italijo. Pogajanja vodi vodni strokovnjak za gospodarstvo Nemčije dr. Clodius

A NEKDOTA

K pesniku Wildgansu je prišel nekdo mlad poet in mu predložil svoje prvece s prošnjo, da bi mu jih ocenil. Pri tem je navdušeno zašepetal: »Napisal sem jih v pijanosti!«

Wildgans je pesmi tiho prebral, potem je menil z nasmeškom: »Svetovati vam morem le to, da bi postali abstinenti!«

VSAK DAN ENA

»Nu, zdaj pa ugan, kdo sem!« (»Politikenc«)

MICHEL ZAVAO:

62

Don Juan

ROMAN.

»Ker gospod grof pravi, da sem ga videl, sem ga videl. Če bi pa gospod grof rekel, da ga nisem videl, ga ne bi bil videl...«

Loraydan se je oddahnil.

»Prav imaš, je rekel nekam veselo. »Nu, torej si ga videl. Ako se vrne, mu povej, naj pride za menoj v Louvre, kjer ga pričakujem.«

Brisard se je poklonil.

Loraydan je z obotavljajočim se prsti pobrskal po mošnjčku. Brisard je od presenečenja vztrepetal.

»Obdarovati me hoče! On! Mene! Kak čudež!...« Loraydan je mahoma porinil mošnjč nazaj.

»Ne! je zamrmral. »Bilo bi znamenje slabosti, in malopridnež bi utegnil misliti, da se ga bojim...«

Z mirnimi... kar premirnimi koraki je odšel. »Kakopak! je sam pri sebi rekel Brisard. »Saj sem vedel... Kar se pa tiče plemiča, ga nisem videl odhajati, ne in ne. Kje vraga bi utegnil biti?«

Nekaj minut si je belil glavo s tem vprašanjem, nato pa končal:

»Kaj meni mar? Ali je odšel ali pa ni odšel. Mene to ne zadeva.«

Loraydan je s pobešeno glavo odšel iz dvorca,

ves zatopljen v nejasne misli. Pred vrati je zaletel v nekoga, ki je stal tam, in ga nahnulil: »Pozor, kmetavsi! Nerodnež se je umaknil, ne da bi kaj odvrnil.

Loraydan je krenil skozi praznično razigrani Pariz proti Louvru.

V kraljevskem dvorcu so bila dvorišča, stopnišča in predsoba polna častnikov in dvorjanov. Veselo hrumenje je zamolklo vršalo po vsem širnem poslopju, in ljudje, ki so se srečavali, so z nasmejanimi obrazi pozdravljali drug drugega, kakor da se jim je vsem pripetila velika sreča.

Franc I. je imel razgovor s cesarjem Karlom V.

Amauri de Loraydan se je smukal med skupinami, dokler ni prišel k vratom kraljevega kabineta. Tam je opazil gospoda de Bassignaca, ki mu je takoj mignil, naj stopi bliže.

»Njegovo veličanstvo je že večkrat vprašalo po vas,« je rekel komornik. »Naznanim mu, da ste prišli.«

Gruče dvorjanov so se razgovarjale samo o velikem turnirju, ki ga bodo imeli nedaleč od velikih Tuilerij, in o bogati gostiji, ki bo potem.

Loraydan je čakal malone uro, preden so ga odvedli v dvorano, kjer je ostal sam. Čez nekaj minut so se vrata odprla in Amauri je v kabinetu za trenutek opazil mračni obraz Karla V. Toda naslednji mah so se vrata zaprla za Francem I., ki je prišel k grofu de Loraydanu naproti.

»Nu?« je tesnobo vprašal. »Kako je z namestnikom de Ulloa?«

»Sire,« je rekel Loraydan, »čast in sreča mi je

naznaniti, da se je končala moja naloga pri gospodu namestniku tako, kakor je vaše veličanstvo želelo.«

Franc I. se je od veselja zdrknul, zgrabil dvorjana za komolec in zamrmral:

»Kaj? Namestnik je voljan?«

»Izrečno mi je zatrdil svoj namen, na prihodnjem kronskem svetu krepko poudariti nujnost, da se milanska vojvodina zaradi pravičnosti vrne Franciji.«

Amauri de Loraydan se je globoko priklonil in s presunjenim glasom končal:

»Bog čuvaj kralja!«

Franc I. je navdušeno prijel grofa za laketi in ga v prekičevajoči radosti objel.

»Loraydan,« je rekel, »tvoj oče je bil junak. Umrl je, preden sem ga utegnil poplačati. Ti si s pogumom njegov vredni sin. Mimo tega si pa tudi dragocen poslanik. V tebi hočem nagraditi očeta in sina. Usluga, ki si jo storil svojemu kralju, je tako pomembna...«

»Živel kralj!« je z udrzanim glasom rekel Loraydan.

»Kar koli boš hotel, lahko terjaš od mene, najprej v očetovem imenu in nato še v svojem. Za začetek pojdi z mano: predstavim te cesarju.«

Tako govoreč je odvedel Loraydana, ki je bil od ponosa in upanja ves omočeni. Ko ga je bil Ulloa predstavil cesarju, se mu je zdelo to navaden dogodek, ki ga je bilo seveda treba kar najbolj izbrabiti. Biti cesarju predstavljen od samega

kralja pa je pomenilo očitno priznanje visokega položaja na francoskem dvoru.

Karel V. je videl, da stopata Franc I. in Amauri de Loraydan proti njemu. Obletel ga je eden tistih bledeh nasmeškov, ki so časih dajali njegovemu ledenemu obličju kaj čuden izraz — takisto, kakor da bi padal žarek zimskega solca na ostrino sekire.

»Da, da,« je pomislil cesar. »Vse vidim, vse vem. To je poslanec mojega dobrega brata Franca. Dični lopov, ki se je nenehoma vrtel okrog mojega zvestega Ulloa... Moram ga prikleniti nase... In — pozor! Vojvodina milanska je na vrsti!«

»Dragi sire in brat,« je izpregovoril Franc I., »evo vam mojega najboljšega služabnika, ki bo tudi dober služabnik vašega veličanstva: grofa Amaurija iz slavnega rodu Loraydanov. Srečen bom, ako zasije žarek vaše cesarske milosti tudi temu dičnemu plemiču...«

»Poznam gospoda de Loraydana,« je rekel Karel V. »Poznam ga in ga čislam. Videl sem ga na delu, ko smo potovali iz Poitiersa v Pariz, kakor sem videl na bojiščih njegovega očeta. Všeč sta mi, grof. Z veseljem vam ponovim, da vam je moja naklonjenost zagotovljena.«

Loraydan je pokleknil z eno nogo ter vzkliknil z istim ganjenim, brezmejno vdanim glasom kakor prej:

»Bog čuvaj cesarja!... Bog čuvaj kralja!...«

In v tem, ko je Loraydan vstajal, je Karel V. mahoma upel svoje blodosinje oči v kralja Franca.

Amerika in Evropa

Angleška mnenja o politiki Zedinjenih držav

London, 7. marca. Odločitev ameriškega predsednika Roosevelta, da pošlje svojega posebnega pooblaščenca na potovanje po evropskih prestolnicah, je vzbudila po svetu veliko zanimanje. Semkaj je prišla ta vest nenadoma in nepričakovano, zato je učinkovala v prvem trenutku tem bolj senzacionalno. Ko je pa preteklo par dni in je bilo časa za premišljevanje, je postalo jasno, da Wellesovo potovanje ne more na dejanskem stanju, v katerem se nahajata dejstva Evropa, prav ničesar spremeniti. In zanimanje zanj je vidno upadlo.

Nekateri so poudarjali, da ima ameriški predsednik v evropskih glavnih mestih svoje stalne poslanike, ki s svojimi visokimi sposobnostmi in ki so se vsi šele pred kratkim mudili na obisku v Ameriki in tako gotovo poučili merodajne kroge Zedinjenih držav o položaju v Evropi. Kaj novega in doslej neznanega bi mogel torej Welles prinesiti nazaj v Ameriko? Zato, so dejali, je to le spretna diplomatska poteza ameriškega predsednika, ker bo tako pritisnil Nemčijo, da pove svoje mirovne pogoje ameriški zastopniku, da ne bo nikakega dvoma in nesporazumljenja. Drugi so spet trdili, da predsednikova poteza ni bila dobra za vojskujoči se demokraciji, ker napravi vtis, da sta vse predvse pripravljene, pogajati se za mir, medtem ko skušata sami preprečiti nevarce, da se hočeta boriti do konca, dokler ne dosežeta svojih ciljev.

Za nesrečno Evropo si torej tukaj malo-kdo obeta kakih neposrednih koristi od Wellesovega potovanja. Na splošno pa uvidijo in priznavajo njegov poslednji pomen, pomen za Ameriko. Ne smemo pozabiti, da je letošnje leto za Ameriko leto predsedniških volitev. Mnogi pričakujejo in upajo, da bo predsednik Roosevelt kandidiral v tretje za predsednika. Mimogrede: to bi bil čisto nov pojav, ki se ni zgodil v ameriški zgodovini. In potem, predsednik Roosevelt je učenec Wilsonov, pristaša njegovih idej. Zato je naravno, da ima iste visoke želje in namene, da bi kakorkoli, da konča vojno v Evropi. Če bi kakorkoli kazalo, da uspe pri tem delu, bi mu to prineslo novega priznanja od vseh strani in v političnem letu bi bilo to še bolj dobrodošlo kakor drugače.

Tudi Amerika pričena počasi čutiti, da je vojna zlo. Celotni njeni podjetniki in finančniki jo čutijo, kajti vojna nujno vodi k štednji, k znižanju življenjskega standarda, h končnemu uboju in skupni nesposobnosti. Če vse to zlo pride nad dva velika imperija, kakršna sta francoski in britanski, mora to občutiti tudi ameriška produkcija. Letalske tovarne in orožarne so dobile velika naročila iz Evrope, to je res, toda vse druge panoge proizvodnje so brezobzirno ignorirane. Tako je znano da sta Anglija in Francija letos kupili tobač na Balkanu, kar jima iz političnih ozirov ni konveniralo, da bi, kakor običajno, tudi letos kupovali ameriški tobač. Kje bo našla Amerika trg zanj? Tako je vesplošno izboljšanje ameriškega gospodarskega položaja, ki se je opazilo v zadnjih letih, začelo upadati in števalo nezaposlenih se je v zadnjih mesecih grozeče dvignilo.

Morda se Amerika prav radi tega obdobja o trdni povezanosti sveta tako živo za-

nima za dogodke v Evropi. Vsakdo, kdor kaj ve in pove o življenju na oni strani Atlantika, najprej poudari, kako velik je tam interes za vesti iz Evrope. Seveda je veliko »kriv« tega radi. Pravijo da vstaja ljudje tudi sredi noči, če pričakujejo kakih važnih vesti. Vsakdo tudi poudarja, kako sijajno poročevalsko službo imajo ameriška radijska podjetja, ki svobodno tekmujejo med sabo, kdo bo prvi oddajal najnovejša in najboljša poročila. Podjetja sama drugo drugemu »cenzurirajo« vesti, ki niso resnične, to je naloga njihove svobodne konkurence ali oglaševanja dobrega blaga, če hočete. Javnost pa pri tem uživa zadoščenje, dobiček, da dobiva najtočnejša poročila po ameriških radijskih postajah.

Ker je Amerika tako nepristransko poučena o vsem, kar se godi v Evropi, za njeno javnost ni bilo težko, da se je odločila, na kateri strani so njene simpatije. Seveda pa hoče Amerika obdržati vsaj videz nevtralnosti. Od časa do časa hoče to poudariti in takrat intervenira ali se pritožuje na primer radi preiskovanja ameriške pošte v britanskih pristaniščih. Pravijo, da se pritožijo zato, da se Nemčija ne bi pritoževala, da je nevtralna Amerika pristanska. Ko pa nastane vprašanje, kdo ima prav, takrat instinktivno zavzame svoje stališče. To je pokazal dogodek z nemško ladjo »Altmark«, ko je ameriško častopisje navdušeno pozdravljalo britansko mornarico, da je rešila svoje ujetnike, trgovske mornarice, z nemške ladje. Sam predsednik Roosevelt je ob začetku vojne poudarjal, da v srcu Amerika ne more ostati nevtralna. Vendar je slej ko prej trdno odločena, da to pot ne bo zagazila v vojno. Njeno srce čuti za demokracijama, njene tovarne so jima na razpolago, zalagala ju bo z vsem samo ne z vojaštvom. Če vzamemo v poštev, da se bliža Amerika svojim najvažnejšim volitvam, je lahko razumeti, da vsakdo, kdor hoče pridobiti naklonjenost dežele, znova in znova poudarja, da bo storil vse, da obvaruje deželo pred vojno.

Toda Amerika je mlada država. Zato je vedno mogoče, da zalze iz ekstreme v ekstrem. Ona dela in se obnaša, kakor ji narekujejo čustva. Modra in opreznost je le, dokler ji ne vzkipi kri. Predsednik Wilson je bil izvoljen za predsednika pod geslom, da bo branil državo pred vojno. Pa ni minulo še leto po njegovi izvolitvi, ko je ista država prišla za orožje pod istim predsednikom.

Zdaj še ni čas za Ameriko, da bi stopila v vojno. Morda ne bo nikoli prišla ta čas. Splošno mnenje pa je, da bi Amerika z vsilo silo podprla demokratični veselesi, če bi jima začela »trda pletiti« in da bi v tem primeru takoj začela pošiljati v Evropo vsaj svoje prostovoljce.

Prvi ameriški prostovoljci so pa prav za prav že v Evropi. Zadnje čase smo veliko slišali o Kermitu Rooseveltu, daljnem sorodniku sedanjega predsednika in sinu nekdanjega popularnega ameriškega predsednika Teodora Roosevelta. Prišel je pred kratkim iz Zedinjenih držav in bil sprejet v britansko armado ob začetku vojne. Zdaj pa je prevzel vodstvo ameriških in angleških prostovoljcev, ki hočejo pomagati Fincom v njihovi borbi.

Lynx

Seja predsedstva JRZ

Včeraj je bila v kabinetu predsednika vlade seja predsedstva JRZ. O seji izdani komunikati pravi, da je predsednik stranke Dragisa Cvetković poročal o položaju v stranki in o političnih razmerah. Komuniste apelira na vse pristaje JRZ, da razpravljajo o perečih vprašanjih »s polnim zaupanjem v okviru stranke, ki pri vseh svojih sklepih upošteva posebne razmere v posameznih pokrajinah in pri vseh delih našega naroda.« Poseben tričlanski odbor je bil poverjen z nalogo, da pregleda razmere v drinski in vrbski banovini ter predloži svoje poročilo predsedstvu.

„Slovenčev“ potrdilo

Znani petomajski ban dr. Puc izdaja v Ljubljani od časa do časa svoj list, sedaj menda enkrat ali dvakrat na mesec. V listu se navidežno zavzema za to, da bi se napredni Slovenci pod njegovim vodstvom pridružili radikalni stranki, resnična naloga lista pa se kaže v besnih napadih na JNS. Mi na te napade nismo odgovarjali, ker je itak pred javnostjo dobro znano, »kam pes tace molie«. Prav enaki napadi so izhajali iz skupine dr. Puc za časa predlanskih decembrskih volitev. Tudi takrat so se dr. Puc in drugi gospodje njegovega omizja že izdajali za pristaje radikalne stranke, svojo pravo vlogo pa so pokazali s tem, da so v nasprotju s to radikalno stranko, ki je bila v najostrejši borbi z režimom dr. Stojadinovića, po svojih močeh podpirali ta režim s tem, da so med naprednimi Slovenci propagirali volilno abstinenco. Znano je vrh tega, da so »rekeri« teh gospodov celo direktno volili Stojadinovićevo listo.

V bistvu enaka je vloga dr. Pucove »akcije« tudi danes. To potrjuje poleg drugega sam včerajšnji »Slovenec«, ki poroča o njej pod dvoklovnim naslovom. Navidezno seveda dr. Puc in njegovo »akcijo« kritizira in napada, glavni namen njegovega članka pa je jasno viden: opozoriti »a Pucovo delo ter mu vsaj »Slovenčev« strani pripisati nekaj pomena, če se že »napredni« javnost noče zmeniti zanj...

Novi napadi na krščanske socialiste

V jugorasojskem »Slovenskem delavcu« se je oglašal neki A.-č, ki trdi o sebi, da je »pravi in polnovredni bogoslovec ljubljanskega seminarija, ne pa kak lažni, namišljeni, ali za silo bogoslovec.« Ta A.-č dolži vodstvo Jugoslovanske strokovne zveze in pa uredništvo krščansko-socialne »Delavske pravice«, da »sicer o komunizmu ne govorita in ne pišeta dosti, pač pa mirno gledata v svojih vrstah tudi popolne komuniste in brezverce.«

Ubogi krščanski socialisti! Svoje dni so bili deležni najvišjih pohval in pokojni nadškof dr. Bonaventura Jelič jim je ponovno izrekel svoje priznanje in podelil svoje blagoslov. Zahvalo političnega vodstva so si priborili zlasti takrat, ko so skovali listo delovnega ljudstva v Ljubljani, ki so jo takrat proglasili v Kopitarjevi ulici za najvažnejši dogodek v slovenski povojni politiki zgodovini. Danes pa se vsiplje na nje ogenj in žveplo, ker se ne pokore slepo diktatoru gg. Krizmanov. Grdin itd. Človeku skoro ne gre v glavu, da je mogoča taka zaslepljena strast, ki proglašja za narodne in verske izdajalce ideje učenca in pristaje Janeza Ž. angličana Kreka, Gostinčarja, dr. Gosarja in drugih. Ako je pisec članka res bogoslovec, ima gotovo pri roki sv. pismo. Naj si ga odpre in si prebere v 23. poglavju evanđelja sv. Mateja 16. in sledeče ji vrste...

Obsodba po zakonu o zaščiti države

Pred mariborskim okrožnim sodiščem je bila v torek in včeraj razprava proti bivšemu poslancu in učitelju Karlu Dobersku iz Prevalj, delavcu Matevžu Vavčju s Preškega vrha, posestniku Benu Kotniku s Podkrajja in posestniku Adolfu Krautbergerju s Preškega vrha. Obtoženi so bili po zakonu o zaščiti države zaradi izdajanja in širjenja letakov in brošur komunistične vsebine.

Včeraj popoldne je bila razglašena sodba. Karel Doberski je bil obsojen na štiri, Matevž Vavče, Beno Kotnik in Adolf Krautberger pa vsak na tri mesece zapor, vendar slednja dva le pogojno. Obsojeni so bili, ker so podpisali letak »Vsemu delovnemu ljudstvu Slovenije«. Glede ostalih točk obsodbe so bili oproščeni.

Kje bo padla odločitev?

Zanimiva izvajanja generala Lazarja Milosavljevića

Znani naš vojni strokovnjak divizijski general Lazar Milosavljević razpravlja v »Vremenu« o tem, kje se bo odločila sedanja vojna. General Milosavljević zastopa stališče, da bo odločitev padla na kopnem in ne v zraku ali na morju. V zraku ni mogoče doseči odločilnega uspeha, ker nobena od vojujočih se sil ne razpolaga z vsaj petkrat močnejšim letalstvom kakor bi bilo potrebno za odločilno zmago. Bombardiranje mest in industrijskih središč more sicer oslabilati nasprotnika, nikakor pa ne more prinesiti končne zmage in je povrh še zvezano s tveganjem poračila. Na morju ne more pasti odločitev že zato, ker ima Nemčija prešibko vojno mornarico, da bi se lahko spustila v kako odločilno bitko z angleško vojno mornarico. Na drugi strani pa tudi ni pričakovati, da bi Anglija zlo-mila samo s pomorsko blokado odpor Nemčije, ki je tokrat gospodarsko mnogo bolj organizirana, kakor je bila v svetovni vojni.

Odločitev sedanje vojne bo padla na zapadni fronti, ki bo ostala najvažnejše bojišče tudi v bodoče, akoravno bi se morda pojavile še kakne nove fronte. Odločilno zmago je mogoče izvajati samo na zapadni fronti, kakor je bilo to tudi v svetovni vojni. Iskanje novih bojišč so utopije, ki nimajo stvarne strateške podlage. Na teh bojiščih se lahko vrše samo operacije postranskega podrejenega pomena. Tudi, ki pripisujejo Weygandovi vojski namero iskati novih bojišč za zaveznike se motijo. Ta vojska ima samo eno nalogo: čuvati zavezniške gospodarske in prometne interese na bližnjem in srednjem vzhodu.

Zavezniki in Nemci se zavedajo, da bo padla odločitev na zapadni fronti. Zato zbirajo na obeh straneh vse svoje človeške in materialne sile na zapadnem bojišču ter

se pripravljajo na odločilni spopad. Nemci razpolagajo sedaj s kakimi štiri in pol milijona vojaški operacijske vojske. Angležji bodo imeli pod orožjem kakšne dva milijona in Francozi prav toliko operacijske vojske. K temu je treba prišteti še kak milijon vojakov iz angleških dominionov in francoskih kolonij, tako da bo številčno razmerje med zaveznički in Nemci nekako 5:4/2.

Zavezniki morajo računati s tem, da po izkušnjah s probojem Mannerheimove linije ne drži več načelo, da sodobna oborožitev daje premoč obrambi pred napadi. Seveda morajo s tem računati tudi Nemci. Temeljito pripravljen napad, podprt z vsemi sredstvi moderne vojaške tehnike, daje še vedno veliko možnost uspeha ter je za sedaj še vedno edino sredstvo za poskus izvajanja odločilnega uspeha. Kako bo izveden napad tega ali onega tabora, ni mogoče napovedati. Po dosedanjih konturah pa je gotovo, da bodo igrala pri nem najvažnejšo vlogo tri sredstva: nezasišeni in morda doslej nepomiljivi artilerijski ogenj, množestvene operacije oklopnih divizij tankov ter širokopotezne operacije z minami pod sovražnikovimi utrdbami. Gotovo je, da razpolagajo tako zavezniki, kakor Nemci s topovi in metalni min takakega kalibra, kakršni so doslej še neznan. Ni izključeno, da bodo nastopili v operacijah tudi tankovski gorostasi, ki bodo tehtali do 500 ton in ki jih bodo morali sestavljati iz zložitljivih delov šele tik za fronto. Ti veleantki bodo imeli tako močan oklop, da jim ne bo mogla do živca navadna protitankovska artilerija. Pod seboj bodo rušili vse, kar se jim bo postavilo po robu. Vprašanje bo samo, kdo bo lahko zgradil več takih tankovskih orke-kov.

SPORT

V nekaj vrstah Nogometaši proti Rumuniji in Švici

Takoj po Veliki noči čaka naš nogomet nekaj težkih in važnih nalog, ki jih bo uspešno opravil tem težje, ker se hočejo po novem naši nogometaši zdaj naenkrat boriti z močnimi nasprotniki kar na dveh frontah. Dne 31. t. m. bodo namreč tri reprezentančne tekme z Rumunijo, nekaj dni kasneje — 2. aprila — pa bo v Zagrebu še drugo mednarodno srečanje in sicer med Hrvatsko in Švico. Treninzi za te nastope se bodo v kratkem začeli v Beogradu in Zagrebu. V Beogradu hočejo 20. in 21. t. m. odigrati dve resni tekmi za trening z dosežaj se neznanim nasprotnikom. Pravijo, da bi to bili lahko tudi Angležji, in sicer profesionalni klub »Aston Villa«, ki bo zdaj potoval v Turčijo. Posebne priprave bodo tudi za sestavo juniorske reprezentance proti Rumunom, za katero pridejo med prvimi v poštev tudi zelo močni juniorji SK Ljubljane. Hrvati bodo imeli glavno preizkušnjo svojih igralcev v mednarodni tekmi s Perencvarosem na dan 19. t. m., na kateri bo znani zagrebški igralec Hügl odigral zadnjo tekmo za barve svojega kluba. Značilno je, da v naši najmočnejši reprezentanci za Rumunijo to pot ne bo nobenega Hrvata, ker jih bo HNS sam potreboval doma za tekmo proti Švicarjem, zato pa bo hrvatski savezni kapetan dal za B reprezentanco na razpolago kar 10 igralcev. Kolikor vemo iz skušnje, je za naš vzhvani nogomet ta spored prav gotovo preobilen...

Zamisel »Hrvatske sportne sloge«, da bi se letos izvedle posebne »Hrvatske sportne igre« v obliki neke vrste olimpiade vseh hrvatskih sportnikov dobiva zmerom bolj konkretno obliko. Predlog je takšen, da naj bi se na tej sportni manifestaciji zbrali sploh vsi hrvatski sportniki, ne glede na to, ali spadajo po svojem stalnem bivališču v območje katerega koli srbskega ali slovenskega saveza, da celo tak, ki sploh ne živijo v naši državi. Hrvatska sportna sloga bo imela te dni izredno sejo, na kateri hoče proučiti vse podrobnosti, predvsem organizacijske, da bi bila ta prva hrvatska olimpiada na popolni višini.

Na zadnji seji kazenskega odbora SLS so suspendirali in pozvali na zasilnišanje Branka Sekulića, igralca Jedinstva, ki se je v nedeljski tekmi proti BSK dejansko lotil sodnika in ga z dvema udarcema po glavi položil na tla. Vsi javni glasovi se strinjajo v tem, da mora Sekulić, čeprav je tako zaslužen in star nogometni igralec, prejeti za svoj nesportni in eksemplarni kazni.

Slavne smučarske tekme v Holmenkollnu so letos močno trepele zaradi napetih mednarodnih razmer, razen tega pa smo v onih dnevih tudi pri nas imeli kopico domačih smučarskih prireditev, tako da tamkaj doseženih rezultatov niti nismo mogli sproti zabeležiti. V teku na 17 km je letos zmagal Norvežan Oerken s časom 1:05:58, za njim pa so bili Norvežan Bergendahl z 1:06:03 ter šveda Dahlin z 1:06:18 in Hansson z 1:07:26. V klasični kombinaciji je zmagal Norvežan Qvanlit zaradi daljših skokov. Največ zanimanja je kakor vsako leto vladalo za skakalne tekme, na katerih se je zbralo do 70.000 gledalcev. Da niso bili razočarani, je poskrbel Oestby, ki je izboljšal rekord skakalnice za 6 m in se pogol na 68 m daljave. Kljub temu pa je zmagal pripadla znanemu skakalcu Myrrihi s dvema skokoma na 66,5 in 61,5 m pred Reldarom Andersenom, medtem ko je Oestby drugi skočil samo 61 m ter se moral zadovoljiti s tretjim mestom. Seveda so v letošnjem Holmenkollnu vsak čas poslušali tudi glasove z bližnjega bojišča na severu.

Razpis

medklubskega slaloma SK Skale na Ročci

TK Skala na Jesenicah priredi v nedeljo 17. t. m. medklubsko tekmo v slalomu za seniorje na Ročci. Start bo pod Klekom, cilj pa pri Skalaški koči. Tekmovanje se bo začelo točno ob 11.

Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSS. Pravico starta imajo vsi verificirani tekmovalci JZSS. Prijave sprejema tajništvo TK Skale na Jesenicah. Prijavnine ni. Vsak tekmovalec starta na lastno odgovornost. Razglasitev rezultatov bo na dan tekmovalja ob 15. v Skalaški koči na Ročci. Prvi trije plasirani prejmejo častna darila.

Ce bo slabo vreme, tekme ne bo.

Kako hiter je drsalec!

Atlet, ki bi 100 m pretekel v fenomenalnem času 10 sekund, kar se, kakor znano, še ni posrečilo nikomur, je pa po mnenju strokovnjakov vendarle možno, bi po izračunu dosegel hitrost 36 km na uro. To je v času hitrostnih rekordov avtomobila ali letala zelo zelo malo...

Hitrejši kakor tekač na kratke proge je hitrostni drsalec. Ta lahko na daljši progi vzdrži hujši tempo, saj znaša svetovni rekord na 500 m 42,5 sekunde, kar bi pomenilo na daljavo 100 m povprečnih 8,5 sekund. Teoretično bi torej hitrostni drsalec na uro lahko dosegel hitrost 42,35 km. Za daljše daljave se ta hitrost seveda primeroma zmanjša in bi pri onem na 10 km zna-

šala povprečno 34,4 km. Tudi ta hitrost je po merilu za avtomobil ali letalo precej skromna, je pa kljub temu še zmerom precejšnja. Upoštevati je treba namreč, da te hitrosti ne proizliva stroj, temveč človek. Drsalec prevozi 10 km skoraj v polovico krajšem času kakor najboljši tekač na daljavo, kar pomeni, da bi mu na to razdaljo lahko dal 5 km prednosti.

Zanimivo je, da bi se hitrostni drsalec mirno lahko pomeril v hitrosti z vsakim sesalcem. Gotovo bi bil pes ali konj na razdaljo 100 m mnogo hitrejši, toda noben četveronožec ne bi takšne hitrosti vzdržal na 10 km dolgi progi.

Turni smučarski tečaj

priredi Slovensko planinsko društvo v času od 30. marca do 7. aprila, in sicer preko Triglavskega pogorja. Zbrališče tečajnikov bo v soboto dne 30. t. m. v hotelu »Triglav« v Mojstrani, kjer bodo na razpolago nosači za vso turo. V nedeljo dne 31. t. m. jutraj krenejo tečajniki skozi Krmo do Staničeve koč, kjer bo pripravljeno prenočišče. Ponedeljek dne 1. aprila je določen za smučanje po Triglavskem ledeniku in v okolici Staničeve koč. V torek dne 2. aprila nadaljujejo tečajniki pot preko Hribaric v dolino Triglavskih jezer, kjer bo prenočišče v prijazni planinski postojanki SPD. V sredo dne 3. aprila prisluščajo tečajniki preko Lanševca na Komno, kjer ostanejo tudi v četrtek dne 4. aprila. V petek dne 5. aprila je nadaljevanje poti do Skalaške doma na Voglu, v soboto dne 6. aprila pod Rodico do Orožnove koč pod Črno prstjo in v nedeljo sestanek v Bohinjsko Bistrico in povratek v Ljubljano. Celokupni stroški za prehrano in prenočišče v planinskih postojankah bodo znašali za ves čas skupno s prijavnino okrog dnl 500.—. Če se ne prijavljajo najmanj 6 udeležencev, turnega tečaja ne bo. Prijave je treba poslati najkasneje do 23. marca t. l. društveni pisarni SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4/1, kjer dobiti tudi vse podrobnejše informacije o navedenem turnem smučarskem tečaju. (—).

SK Slavija. Drevi ob 20. občni zbor v posebni sobi gostilne pri »Fajmostru« na Sv. Petra nasipu. Za vse člane udeležba obvezna! Če ob določen uri občni zbor ne bi bil sklepčen, bo pol ure pozneje nov občni zbor ne glede na število prisotnih članov. Ponovno se opozarjajo vsi člani, da imajo glasovalno pravico samo oni, ki imajo poravnano članarino, kar pa lahko uredijo še pred občnim zborom pri blagajniku. Vsi točno in sigurno. Tajnik I.

SK Mars. Drevi ob 20. članski sestanek v gostilni Predovci, Mesarska c. 1. Vabljeni so vsi igralci zaradi razgovora o nabavi opreme, nedeljske tekme in gostovanja v prijateljskih tekmah. Prosim vsi in točno! Načelnik.

SK Ljubljana. Danes na igrišču strogo obvezen trening za ligo, rezervno in juniorsko moštvo. Igramo na dva gola. Vsi in točno!

SK Vič ob 20. v svojih prostorih na Viču. Članstvo in prijatelje vabi odbor, da se v čim večjem številu udeležijo zborovanja.

SOKOL

Sokol Polje je pretteklo nedeljo zopet zbral svoje članstvo in prijatelje k igri »Ojoj, škorkljaj«. Velika sokolarska je bila polno zasedena in vsi gledalci so prišli na svoj račun. Igrali so pod spretno režijo br. inž. Reša, ki je tudi sam igral vodilno vlogo. Postavil je v igro izborni tip podeželskega župana in je pri reševanju občinskih poslov pridal še nekaj lokalnih primerov, kar je vzbujalo ogromno veselost in je žol vsestransko priznanje. Tudi S. Tomiščeva in Pirječeva sta pokazala vs svojo spretnost. Tudi A. Mavrica Legiša, čeprav novina na odru, je bila prav dobra. S. Anđić Ostrzevič pa bi svetovali, da je bolj korajžna in glasna. Br. Potušek je rutinirani igralec, ki je kos vsaki vlogi in jo tudi s svo zanesljivostjo poda. Br. Tomišč in Zojic sta bila kakor vedno komična v svojih svojstvenih vlogah. V splošnem rečenico: igra je bila prav dobra, gledalci so odhajali dobre volje, zadovoljni, da so preživeli dve uri v neprimiljeni zabavi. Režiserju br. Rešu želimo, da še mnogo tako uspešnih igrer postavi na naš oder.

Sokolsko društvo Podnart ponovi v nedeljo 17. t. m. ob 15. uri v sokolski telovadnici v Podnartu, dobro uspešno narodno igro »Prisega o polnočici, dramo v 4. dejanjih, katero je spisal a. Manica Monaca.

Iz Guštanja

g— Sejem na Orso nedeljo, ki je vsakoletna največja prireditev, je letos ob krasnem vremenu privabil številne občevalce od blizu in daleč. Opoldne je bila takak gneča, da je bil po cesti prehod nemaj mogoč. Sejmariji pa so se pritoževali nad slabim povpraševanjem in kupovanjem; zato pa so bili bolj zadovoljni gostilničarji. V dveh gostilnah je prišlo do razkuse, vročevrtni so razstili inventar in šipe, vendar pa je pretep morda brez hujših posledic, ker so takoj nastopili orožniki.

T

Previden s sv. zakramenti je odšel v večnost naš ljubi mož, oče, stari oče, tast in stric, gospod

GABRIJEL MAJCN

PROFESOR V POKOJU, ČASTNI ČLAN OBČINE KOŠAKI

Pogreb bo v petek, dne 15. marca ob 16. izpred hiše žalosti, Turnarjeva ulica št. 4, na pokopališču na Pobrežju.

Maribor, Ljubljana, Split, 13. marca 1940.

ANA, žena; STANKO, ANICA, GABRIJEL, otroci; IVAN ASIČ, zet; ELARA in ILZE, snahi; FEDOR, VIDA in MAJDA, vnuki in vnukinja.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Frizerko
dobro moč, potrebuem takoj. Plačam dobro, Koritnik Bertl, Skofja Loka. 5239-1

Manufakturnista
posvečen izveščanju, izloženega aranžiranja, sprejme v stalno službo. P. Koren, preje šterk, Črnomelj. 5239-1

Frizerko
sprejemam takoj. Plača dobro. Kos Jože, Jezica 87. 5240-1

Manufakturnista
sprejemam. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Stalno 334«. 5242-1

Vrtnarja
poštenega, oženjenega, ki se razume tudi pri konjih — iščem za Bosno. Stanovanje hrana in 400 din, žena 200 din. Žena vodi samostojno gospodinjstvo. Za poštene stalna služba. Nujne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Bosna«. 5250-1

Opekarskega mojstra
ščemo. Ponudbe z referencami, st. vidati na Ljubljano. 5248-1

Mlajšo postrežnico
za dopolnilne potrebe takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 5252-1

Kuhinjsko dekle
sprejme takoj gostilna »Vitez«, Breg, 18. 5251-1

Trgovskega pomočnika
za Split, delatnega stroke dobro izveščanja, mlajšo moč, poštenega, zanesljivega, po možnosti z znanjem hrvatskega in nemškega jezika. Oboje se s ponudbo ustmeno ali pisмено: Komenskaga 24, I. n., med 12. in 14. uro. 5259-1

Dve natakari
poštene in zmorni, tudi kot plačilni, sprejme boljša gostilna v Ljubljani. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 5262-1

Službe išče

Natakari
z znanjem nemščine, išče službo za takoj. Karl P. Gašar, Mestni trg 13. 5246-2

PROTI INFEKCIJE NAJISKURNEJŠI GUMIJASTI SPECIJALITET

IZGOVORI O-KE

Gazdarska družba 6-let.

Oglas licitacije

Osrednji urad za zavarovanje delavcev bo imel v prostorih okroglega urada za zavarovanje delavcev v Banjaluki na dan 11. aprila 1940. L ob 11. uri prvo javno ofertalno licitacijo za oddajo celokupnih stavbnih in obrtnih del za adaptacijo uradne in dozdavno ambulante stavbe tega okroglega urada za zavarovanje delavcev.

Obrazec za sestavljanje ponudb se lahko dobe dnevno pri tehničnem odseku osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu ali pri okroglnem uradu za zavarovanje delavcev v Banjaluki.

V Zagrebu, dne 11. marca 1940., št. 7181-1940.

OSREDNJI URAD
ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV

T

Naša ljuba tetka

TANCAR MINCA

nas je dne 13. marca 1940. po dolgi bolezni v starosti 78 let za vedno zapustila.

Pogreb nepozabne pokojnice bo dne 15. marca 1940. ob 16. uri.

Jesenice, dne 13. marca 1940.

Rodbina TANCER

Delavnice
sube in svetle za čisto obrt, ugodno oddam, Industrijski tok in telefon v hiši. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 5253-19

Frizerski salon
dobro vpeljan, kompletni osem kabin, prodaj v centru Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Gotovina 1940«. 5257-19

Posest

Hišo z gostilno in trgovino ter obširnimi gospodarskim poslojem prodaj v vrtem in živo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4836-20

Stanovanja

4-5 sobno stanovanje v strogem centru škem za avstus. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zdravnik«. 5264-21a

Kupim

Tricikel rabljen, kupimo. Drogerija Emona, Ivan Kanc, Ljubljana - Nebotičnik. 5263-7

Knjige

Prodaj I.-XVI. letnik Ljubljanskega Zvona in VI.-XXVII. letnik Lovca. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 5237-8

Kolesa

Prva pošiljka prvovrstnih novih koles je prispela. Prodaja po reklamiranih cenah »Tehnika, Banja, Ljubljana, Miklošičeva 20. 5255-11

Pohištvo

Novo in že rabljeno, ki ga želite prodati ali si ga dati v shrambo sprejmemo v posebni oddelki v komisijijsko prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupevec je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjenost pohištva. Vse reklamiramo preskrbimo sami — sporočite nam na do pisnici ali ustno Prevoz pohištva preskrbimo za ml. Ivan Mathian, Ljubljana Tyrseva 12. 19-12

Kapital

Zajam - gotov novac dugoročnom otplatom dobijo odmah državni gradski namještenci sa definitivno (oženjeni bez jamca) i penzioneri. Upute daje ADRIA, Zagreb, Petrinjska 11. Priložiti marku. 5235-16

Kupimo

rabljen, toda dobro ohranjen in za pogon sposoben, ležoč

PARNI STROJ 100 do 150 ks.

Ponudbe s fotografijo, vsemi tehničnimi podatki kakor tudi z navedbo fabrikata in starosti poslati na Publicitas, d. d., Zagreb, Ilica 9, pod br. »152«. 5203-19

Jelovino in smrekovino kupimo

vsako, tudi največjo količino rezan material, kakor tudi hlode, eventualno cele gozdne komplekse za sečnjo. Pismene ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »55549«. 5255-49

KUPIMO

rabljen, toda dobro ohranjen in za pogon sposoben, ležoč

PARNI STROJ 100 do 150 ks.

Ponudbe s fotografijo, vsemi tehničnimi podatki kakor tudi z navedbo fabrikata in starosti poslati na Publicitas, d. d., Zagreb, Ilica 9, pod br. »152«. 5203-19

Lokali

Konfekcijsko trgovino dobro vpeljana in sortirano prodaj v sredi mesta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Konfekcija«. 5203-19

Obrt

Dame!

Ze od din 50 naprej dalje moderne trzne ondulacije Salon Frank, Kresija 5186130

Dragoceno

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNJEV Ljubljana Wolfova ulica

Pridel

Trgovci! Orehova jedra, ajdov in cvečni med, kupite naenkrat v Medarni, Ljubljana, Zidovska ulica 6. 4584-33

Desertna vina

prošek, bermet, vermouth stalno na zalogi pri M. Cesar vinska trgovina, Ljubljana 7 Gasilska ul. 3. Telef. 23-69. 5005-33

Suhe slive

Is po 4,25 za kg. OREHOVA JEDRCA po 20 din za kg. vse franko prevoz po povzetju razpošiljamo Braća Papo, Lukavac. 5249-33

Veliko industrijsko podjetje IŠČE

za popravila in montažo svojih kompresorjev bencinskih motorjev in Diesellovih motorjev izkušene mehanika za motorje. Ponudbe za navedbo plače in dosežane prakse poslati pod br. »1001« na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek, 14.: Strahopetec. Red četrtek. Petek, 15.: Rdeče rože. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. Sobota, 16.: Asmodej. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Glasbila

Klavir dobro ohranjen, prodaj. Frič, Trstenjakova ul. 1, II. 5260-26

Informacije

Vrtnarstvo Ivan Bizovičar Kolezijska ul. nasrnanja, da ima novo telefonsko številko 26-18. 5258-31

BLAGO ZA POHIŠTVO

edno najnovejši vzorci v veliki izbiri kupite pri SEVER, LJUBLJANA, LJUBIJAN TRG.

OTOMANE

po din 320.— nudi

R. RADOVAN

tapetnik Mestni trg 13.

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana Poljanski nasip 4-6 Prahica — Svetolikolnica

PREMOG

KOKS — DRVA nudi

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5 Telefon 20-59 Postrežba brezplačno

za premierski abonma. Delo je znano našemu občinstvu po filmu: »Dama v modrem«, ki so ga predvajali preteklo sezono v kinu Matica z Zarah Leander v glavni vlogi. Dejanje sodobne igre je zanimivo zaradi psihologije zakonoloma obdolžene žene. Igrali bodo Mira Danilova, Gregorin, Kralj, Drenovec in V. Juvanova.

O P E R A

Četrtek, 14.: Balet Hrestač. Glumači. Red A. Gostovanje baritonista A. Marušiča.

Petek, 15.: zaprto. Sobota, 16.: Adriana Lecouvreur. Premiera. Premierski abonma.

Sprememba repertoarja. Ravateljstvo opere prosi pt. abonente reda A, naj sprejmejo na znanje, da se prvotno napovedana predstava »Jolante« iz tehničnih razlogov ne more vršiti, zato pa bodo imeli abonenti drevi poleg že napovedanega baleta »Hrestač« namesto »Jolante«, predstavo Leoncavallove opere »Glumači«. Kot gost bo nastopil A. Marušič, mlad baritonist iz Zagreba, ki je pri svojem debutu v soboto 9. t. m. pridobil s svojim prijetnim in dobro šolanim glasom takoj simpatije občinstva. Sobotna predstava »Glumačev« je imela zelo velik uspeh, v pevskem in igralškem ozrju so se izkazali vsi pevci.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15. Petek, 15.: Ujež. (Udruženje jugoslov. emancipiranih žen). Dobrodela predstava v korist rodbine obolelega skladatelja Marija Kogojca.

Sobota, 16.: Ujež. (Udruženje jugoslov. emancipiranih žen). Poslednjič. Nedelja, 17.: Pekovska.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Četrtek, 14.: Vdova Rošinka. Red A. Petek, 15.: zaprto.

Sobota, 16.: Gejša. Premiera.

R A D I O

Četrtek, 14. marca

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Ruski zbori. — 12.30: Poročila, objave. 13.02: Šrnel »štirje fantje«. — 14: Poročila. — 18: Vsakemu nekaj (Radijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac ura: Negoševne finančne in finančna politika. — 19.40: Objave. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Pergolesi »Stabat Mater«. — 20.45: Pri se vernih bratih (slovenska resna glasba na ploščah). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za odhiti igra radijski orkester.

Beograd 19.40: Humor. — 20.40: Godalni kvartet. — 22: Komorna glasba. — 22.30: Plošče. — Zagreb 17.15: Orkester. — 20: Komorni večer. — 22.20: Ples. — Praga 19.25: Orkester in petje. — 20.05: Zvočna igra. — 21.25: Orkester. — 22.20: Laska glasba. — 23: Nočni koncert. — Sofija 18: Laska glasba. — 19: Operni prenos. — Dunaj 16: Vesela muzika. — 19.15: Miniature — 21.20: Zvočne slike 12

ZAHVALA

Ob prebridki izgubi našega nepozabnega očeta, starega očeta, strica, brata in tasta, gospoda

Korenini Aleksandra

PROKURISTA KREDITNEGA ZAVODA, LJUBLJANA, V POKOJU IN POSESTNIKA

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za izraze sožalja, dalje vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, Sv. Peter pod Sv. Gorami, dne 13. marca 1940.

Zalujoči:

ALEKSANDER, MAKŠ, JOSIP, KARL, sinovi; ERNA, hčerka in rodbine: KORENINI, DROFENIK

Sprejme se

LOVEC strokovnjak

za lovišče v Sremu, kateri je dobro huzjen v vseh področjih nizkega lova, odgoji fazanov in ugonabljanju škodljivcev lova. — Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Lovac«. 5255-49

ZAHVALA

Za vse dokaze iskrenega in toplega sočutja ob prerani smrti ljubljene hčerke

GIZELE

izrekamo prisrčno zahvalo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin rajne, nas tolažili v trenutkih najhujše bridkosti in jo spremlili na njeni poslednji poti.

Prav posebno se zahvaljujemo tukajšnji gasilski četi za tako častno spremstvo ter pevskemu društvu Jadran-Nanos, kakor tudi domačim pevcem za ganljive žalostinke. Nadalje najprisrčnejša hvala tudi vsem darovalcem številnih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem za ustmeno in pismeno izraženo sožalje.

Sv. Jurij v Slov. goricah, dne 12. marca 1940.

Užaloščena mati GIZELA KRAJNO in brat JOŽE ter ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod O'cina Ljubljana

Umri nam je dne 13. t. m. ob 13. uri naš predobri mož, oče, stric in tast, gospod

Rihard Debelak

višji davčni upravitelj v pokoju

Na zadnji poti ga spremlimo v petek, dne 15. t. m. ob 16. uri iz Tyrseve ceste št. 62 na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 13. marca 1940.

IDA, soproga; RIKO, dr. GVIDO, sinova; LEA, sinaha — in ostalo sorodstvo